
Ι Δ Ι Ω Μ Α Τ Ι Σ Μ
Ο Ι Ν Ο Μ Ο Υ
Η Λ Ε Ι Α Σ

Μ Α Θ Η Μ Α Γ Λ Ω Σ Σ Α Σ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΑ

15/12/2018

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Ελληνική γλώσσα είναι ένα άνθος με πολλά και πολύτιμα πέταλα. Στην κάθε περιοχή της Ελλάδος ανθίζει και από ένα πέταλο, το οποίο είναι ξεχωριστό σε κάθε μέρος της χώρας .

Αναρωτιόμουν συνέχεια, εάν και ο τόπος μου, η Ηλεία διαθέτει και αυτή ένα τέτοιο πέταλο, τους ιδιοματισμούς . Με μεγάλη μου έκπληξη διαπίστωσα ότι παραπάνω από το ένα τρίτο των λέξεων που ακούω ή χρησιμοποιώ στην καθημερινή μου ζωή είναι ιδιοματισμοί . Το γεγονός αυτό , με εξέπληξε και με ώθησε να θελήσω να ερευνήσω σε βάθος το θέμα των ιδιοματισμών στην Ηλεία .

Βεβαία, συνάντησα αρκετές δυσκολίες, οι οποίες προήρθαν κυρίως από τη προσπάθεια συγκέντρωσης του υλικού, της σωστής αξιοποίησης των πηγών μου και τον υπολογισμό των αποτελεσμάτων της δημοσκόπησης , αφού πολλοί συμμαθητές μου αρνήθηκαν να το απαντήσουν ή το ξέχασαν, με αποτέλεσμα να μη έχω τη δυνατότητα να σας παρουσιάσω μια τελείως αξιόπιστη δημοσκόπηση. Και τέλος, ιδιαίτερη προσπάθεια κατέβαλα, ώστε αυτή η ερευνά που κρατάτε στα χεριά σας να είναι σωστή και ενδιαφέρουσα.

Στην ερευνά που πρόκειται να διαβάσετε απαντώνται τα εξής ερωτήματα:

- Τι είναι οι ιδιοματισμοί και σε ποιες κατηγορίες μπορούμε να τους κατατάξουμε; (Γλωσσικοί παράμετροι).
- Ποιες είναι οι σχέσεις των ατόμων μεταξύ 11-14 χρονών με τους ιδιοματισμούς και ποια είναι η γνώμη τους σχετικά με αυτούς; (ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ)
- Ποιες είναι οι σχέσεις των ατόμων μεταξύ 30 -65 χρονών με τους ιδιοματισμούς και ποια είναι η γνώμη τους σχετικά με αυτούς; (ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ)

Β' ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦ.Α : Οι ιδιωματισμοί και οι κατηγορίες τους

→ Τι είναι οι ιδιωματισμοί

Ιδιωματισμός είναι κάθε γλωσσικό στοιχείο (φωνητικό, γραμματικό, συντακτικό, λεξιλογικό) που αναφέρεται σε γλωσσικό ιδίωμα ή διάλεκτο της Ελληνικής. Για παράδειγμα,

« με δίνει» (συντακτικός ιδιωματισμός των βορείων ιδιωμάτων της Ελληνικής) αντί του κοινού «μου δίνει».

«κένωσε στο πιάτο», «άδειασε, σερβίρισε, βάλε στο πιάτο» (λεξιλογικός ιδιωματισμός).

❖ Με βάση τις πηγές μου, πρόκειται να σας παρουσιάσουν επιλεκτικά κάποιες κατηγορίες ιδιωματισμών με μερικά παραδείγματα .

→ Κατηγορίες Ιδιωματισμών

● ΖΩΑ

1)ΒΕΤΟΥΛΙ	Μικρό κατσίκι
2)ΖΑ	Τα ζώα
3)ΧΟΥΡΧΟΥΡΑ	Η μικρή σαύρα
4)ΣΦΑΡΔΑΚΛΑ	Ο βάτραχος
5)ΖΟΥΛΑΠΠ	Μικρό ζώο
6)ΚΑΤΣΟΥΛΑ	Μικρό γατάκι
7)ΖΕΡΖΕΚΙ	Η κίτρινη μεγάλη σφήγκα
8)ΑΛΟΥΠΟΥ	Αλεπού
9)ΖΟΥΔΙ	Άγριο ζώο
10)ΤΡΙΠΟΥΣΑΚΙ	Ζιζάνιο των δημητριακών
11)ΣΚΟΥΡΑΤΣΟΣ	Παστή ρήγα

13)ΑΡΝΑΔΑ	Χροιάρα προβατίνα που κρατήθηκε για αναπαραγωγή
14)ΚΑΤΣΙΚΑΔΑ	Χροιάρα γίδα που κρατήθηκε για αναπαραγωγή
15)ΑΡΚΟΥΜΑΝΙ	Θηρίο
16)ΒΟΥΖΑ	Βατράχι πολύ μεγάλο
17)ΓΑΛΑΡΙΑ	Οι προβατίνες ή κατσίκες που κρατούν γάλα
18)ΔΕΝΤΡΟΓΑΛΙΑ	Είδος φιδιού που ανεβαίνει στα δένδρα
19)ΖΙΓΟΥΡΙ	Άγριο ζώο
20)ΖΩΝΤΟΒΟΛΟ	Ζώο
21)ΖΩΝΤΑΝΑ	Ζώα
22)ΗΡΑ	Ζιζάνιο που προσβάλλει τα δημητριακά
23)ΚΑΜΑΤΕΡΑ	Ζώα κατάλληλα για όργωμα
24)ΚΑΤΣΕΤΑ	Προβατίνα με πρόσωπο ανοιχτό καφέ ή κόκκινο
25)ΚΟΡΜΠΑ	Μαύρη γίδα
26)ΚΟΥΡΟΥΝΑ	Το μεγάλο κοράκι
27)ΛΑΓΙΑ	Μαύρη προβατίνα
28)ΛΙΑΡΑ	Μαύρη για
29)ΜΟΥΡΓΟΣ	Μαύρο σκυλί
30)ΜΠΑΛΙΟΣ	Κατουρώ άλογο
31)ΜΟΥΣΚΛΙΑ	παράσιτα που καλύπτουν τους κορμούς των δέντρων, πρασινάδες στα λιμνάζοντα νερά
32)ΝΤΟΡΙΣ	Άλογο με κοκκινωπό χρώμα
33)ΞΕΠΕΤΑΡΟΥΔΙ	το πουλί που άφησε τη φωλιά του για το πρώτο πέταγμα, το πολύ μικρό παιδί

34)ΠΡΑΜΑΤΑ	Ζώα
35)ΠΟΥΛΑΡΙ	Νεογέννητο ζώο
36)ΣΑΙΤΑ	Είδος φιδιού
35)ΣΑΠΗΤΗΣ	Είδος φιδιού
36)ΣΑΛΙΓΚΑΡΟΣ	Το σαλιγκάρι
37)ΤΣΑΝΑΚΑ	Καρδάρα
38)ΤΣΙΡΟΠΟΥΛΙ	Μικρό παιδιά
39)ΚΟΥΤΑ	Το σκυλί
40)ΝΤΙΒΕΛΙ	Ζιζάνιο
41)ΚΩΛΟΦΩΤΙΑ	Πυγολαμπίδα

• ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

1)ΑΠΟΠΑΙΔΙ	Αποκληρωμένο παιδί
2)ΒΑΒΩ	Γιαγιά
3)ΔΥΧΑΤΕΡΑ	Κόρη
4)ΚΟΥΤΣΟΥΒΕΛΑ	Μικρά παιδιά
5)ΚΟΛΕΓΑΣ	Φίλος
6)ΛΑΛΑΣ	Αδελφός
7)ΘΥΓΑΤΕΡΑ	Κόρη
8)ΜΟΥΛΙΚΟ	Εξώγαμο παίδι
9)ΜΠΑΣΤΑΡΔΟ	Εξώγαμο παίδι
10)ΜΑΜΟΥΡΙ	Μικρό παίδι
11)ΜΠΙΝΙΑΡΗΣ	Δίδυμος
12)ΜΠΑΜΠΟ	Έδεφες
13)ΝΟΝΑ	Γιαγιά
13)ΝΙΑΝΙΑΡΟ	Μικρό παιδί
14)ΣΤΕΡΝΟΠΟΥΛΙ	Μικρό παιδί

15)ΣΩΓΑΜΠΡΟΣ	Ο γαμπρός που κατοικεί μαζί με τα πεθερικά του
16)ΤΣΟΥΠΑ	Κόρη
17)ΠΑΙΔΙ	Αγορά
18)ΨΥΧΟΠΑΙΔΙ	Ένα παιδί που το έχεις σαν παιδί σου
19)ΠΑΡΑΚΟΡΗ	Θετή κόρη

• ΑΡΝΗΤΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ ΕΠΙΘΕΤΑ

1)ΑΓΟΥΡΟΣ	Ανώριμος
2)ΑΓΙΟΓΔΥΤΗΣ	Άτομο χωρίς αναστολές
3)ΑΖΑΤΙΚΟΣ	Απειθαρχος
4)ΑΚΑΜΑΤΗΣ	Γεμπέλης
5)ΑΠΛΑΟΥΜΠΑΣ	Αυτός που λέει βλακείες
6)ΑΝΑΜΑΛΛΙΑΡΗΣ	Αχτένιστος
7)ΑΡΑΧΝΟΣ	Άτυχος
8)ΑΡΟΥΠΟΤΟΣ	Αχόρταγος
9)ΑΣΟΥΛΟΥΠΩΤΟΣ	Ατημέλητος
10)ΑΤΑΡΟΣ	Αδύναμος
11)ΒΟΙΔΙ	Χαζός
12)ΔΙΜΟΥΤΣΟΥΝΟΣ	Διπρόσωπος
13)ΔΑΙΜΟΝΙΟ	Κακός
14)ΖΑΒΛΑΚΩΜΕΝΟΣ	Ζαλισμένος
15)ΖΑΒΟ	Χαζό/Στριμμένος
16)ΘΡΑΣΙΟΣ	Χαραμισμένος
17)ΚΑΚΟΡΙΖΙΚΟΣ	Άτυχος
18)ΚΑΡΑΜΠΟΥΖΟΥΚΛΗΣ	λεβέντης κοροϊδευτικά
19)ΑΖΙΡΗΣ	>>

20)ΚΙΟΤΗΣ	Δειλός
21)ΚΟΘΩΝΗΣ	Βλάκας
22)ΛΕΡΟΣ	Λερωμένος
23)ΛΕΤΣΟΣ	Κακοντυμένος
24)ΛΙΜΑΣΜΕΝΟΣ	Πιασμένος
25)ΛΙΜΟΚΟΝΤΟΡΟΣ	Φτωχός νέος που ντύνεται με ωραία φανταχτερά ρούχα
26)ΜΑΓΑΡΙΑΣΜΕΝΟΣ	1) ο ανήθικος, 2) αυτός που έχει διαπράξει μιαρή πράξη
27)ΜΑΝΤΡΑΧΑΛΟΣ	Ψηλός και άχαρος
28)ΜΠΟΥΜΠΟΥΝΑΣ	Δεν καταλαβαίνει τίποτα
29)ΜΩΡΑΧΝΗ	Κακομοίρα
30)ΜΠΙΘΙΑΚΑΣ	Πολύ κοντός
31)ΞΕΙΓΚΛΩΤΟΣ	Ασουλούπωτος
32)ΟΡΝΙΟ	Χαζός
33)ΠΑΡΛΙΑΛΟΣ	Ανισόρροπος
34)ΡΑΜΟΛΙΜΕΝΤΟ	Γεροξεκούτης
35)ΡΟΥΦΙΑΝΟΣ	Καταδότης
36)ΡΕΤΑΛΙ	Τιποτένιος
37)ΣΤΕΡΦΟΣ	Άτεκνος
38)ΣΤΟΥΜΠΟΣ	Κοντός
39)ΣΤΡΙΓΓΙΛΟ	Κακεντρεχές παιδί
40)ΤΣΑΛΑΦΟΣ	Χαζός
41)ΤΖΑΑΝΑΠΕΤΙΣ	Δύστροπος
42)ΧΑΧΑΣ	Αυτός που γελάει διαρκώς & άσκοπα
43)ΧΑΙΒΑΝΙ	Χαζός

44)*ΑΛΛΑΦΡΟΙΣΚΙΩΤΟΣ	Αυτός που βλέπει φαντάσματα
45)ΜΕΡΕΛΟΣ	Τρελός
46)ΜΠΑΣΤΑΚΑΣ	Αυτός που στέκεται ενοχλητικά ασάλευτα δίπλα μας
47)ΧΑΡΑΜΟΦΑΗΣ	Γεμπέλης
48)ΣΚΕΡΒΕΛΕΣ	Ανεπρόκοπος

• ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

1)ΑΝΥΦΑΝΤΡΑ	Υφάντρα
2)ΑΚΟΙΝΩΝΗΤΟΣ	Βοσκός
3)ΒΛΑΧΟΣ	Βοσκός
4)ΔΙΚΟΛΑΒΟΣ	Δικηγόρος
5)ΔΡΑΓΑΤΗΣ	Αγροφύλακας
6)ΖΕΥΓΟΛΑΤΗΣ	Ο γεωργός που οργώνει
7)ΤΣΕΛΙΓΚΑΣ	Βοσκός
8)ΦΟΥΣΤΑΝΕΛΑΣ	>>
9)ΣΕΜΠΡΟΣ	Συνεταίρος σε γεωργικές εργασίες
10)ΤΣΑΜΠΑΣΗΣ	Εμπορος αλόγων

• ΥΛΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

1)ΑΔΡΑΧΤΙ	Εργαλείο της ρόκας για το γνέσιμο (κλώσιμο) του μαλλιού για να γίνει νήμα
2)ΑΚΟΝΙ	Πέτρα για λείανση κοφτερών εργαλείων
3)ΑΛΑΞΙΑ	Φορεσιά, τράμπα, ανταλλαγή
4)ΑΛΕΤΡΙ	Γεωργικό εργαλείο για το όργωμα της γης
5)ΑΜΟΝΙ	Σιδερένια βάση που πάνω της σφυρηλατούσαν για να διαμορφώσουν το καυτό σίδηρο

6)ΒΙΤΣΙΝΑ	Εμβόλιο
7)ΒΟΥΤΣΙ	Βάλει
8)ΒΡΑΚΟΖΩΝΙ	Ζώνη
9)ΒΑΓΓΕΝΙ	Βαρέλι
10)ΓΙΟΜΑΤΑΡΙ	>>
11)ΓΚΛΙΤΣΑ	Ποιμενική κυρτή σκαλιστή λαβή με περίτεχνη ξύλινη διακόσμηση που εφαρμόζει σε ραβδί.
12)ΓΝΕΜΑ	Νήμα
13)ΓΟΥΡΝΟΠΑΠΠΟΥΤΣΑ	Παπούτσια από δέρμα γουρουνιού
14)ΔΕΡΚΙΑΝΗ	Εργαλείο σε σχήμα πιρουνιού για το λίχνισμα στο αλώνι και το μάζεμα του σανού
15)ΤΕΦΤΕΡΙ	Τετράδιο για σημείωση χρεών
16)ΔΕΡΠΙΑΝΙ	Εργαλείο θερισμού με κυρτή μεγάλη λεπίδα
17)ΔΡΟΥΓΑ	Το αδράχτι, η βέργα που τυλιγόταν η κλωστή από το γνέψιμο του μαλλιού
18)ΖΕΜΠΕΡΕΚΙ	Χερούλι, πόμολο αυλόπορτας που σηκώνεται με το πάτημα του μεγάλου δάχτυλου
19)ΚΙΛΙΜΙ	Χαλί
20)ΚΙΟΥΠΙ	Πήλινο πλατύστομο σκεύος
22)ΚΟΥΜΟΥΤΣΙ	Ψωμί
21)ΚΛΙΜΑΤΣΙΔΑ	Βέργα
23)ΚΟΥΡΟΥΠΑ	Δοχείο
24)ΚΟΥΡΝΙΑ	Το κοτέτσι
25)ΛΑΗΝΑ	Πήλινο κιούπι με καπάκι
26)ΛΑΝΑΡΙ	Ξύλινο εργαλείο σαν βούρτσα για το «ξύσιμο» του μαλλιού με μεταλλικά δόντια (καρφιά)

27)ΛΗΝΟΣ	Πατητήρι
27)ΛΙΜΠΙ	Μεταλλικό ή πήλινο δοχείο αποθήκευσης λαδιού
28)ΛΙΝΑΤΣΑ	Τσουβάλι
29)ΛΙΧΝΙΣΤΗΡΙ	Δικράνι, ξύλινο εργαλείο σαν πιρούνι για το λίχνισμα του άχυρου στο αλώνι
30)ΛΙΝΑΤΣΑ	Τσουβάλι
31)ΜΑΣΙΑ	Τριγωνικό εργαλείο για το τζάκι
32)ΜΠΟΤΙΛΙΑ	Μπουκάλα
33)ΠΑΓΟΥΡΙ	Μικρό φορητό ξύλινο ή μεταλλικό δοχείο νερού
34)ΠΑΡΑΔΕΣ	Χρήματα
35)ΤΣΙΟΥΡΑΠΙΑ	Οι κέλτες
36)ΨΥΧΑΣΤΙΡΑ	Μεταλλική χειροκίνητη συσκευή για τον ψεκάσμό του αμπελιού
37)ΧΤΕΝΙ	1) Οδοντωτό εξάρτημα του αργαλειού, κατασκεύασμα με ακίδες καλαμιού που περνούν τα νήματα του στημονιού 2) μικρή χτένα μαλλιών
38)ΜΠΡΟΣΤΕΛΑ	Ποδιά
39)ΚΕΨΕ	Σαν κουτάλα με τρύπες
40)ΧΑΓΙΑΤΙ	Ο ξύλινος εξώστης, η βεράντα
41)ΤΑΜΠΤΕΛΑ	Δαντέλα
42)ΠΑΠΙΤΣΑ	Παλιό σίδερο

• ΡΗΜΑΤΑ

1)ΑΓΚΟΜΑΧΑΩ	Βογκάω από πόνο ή κόπο
2)ΑΓΡΙΚΑΩ	Ακούω κάτι, καταλαβαίνω
3)ΑΔΕΙΑΖΩ	Ευκαιρώ, έχω ελεύθερο χρόνο

4)ΑΛΛΑΛΙΑΣΑ	Τρέλανα
5)ΑΛΙΓΔΩΝΩ	Αλείφω με ζωικό λίπος, «αλίγδωσε τα ρούχα του» =τα λέρωσε
6)ΑΜΠΟΔΑΩ	Εμποδίζω
7)ΑΝΑΓΕΛΛΩ	Κοροϊδεύω
8)ΑΝΑΚΛΑΡΙΖΟΜΑΙ	Τεντώνομαι να ξεμουδιάσω
9)ΑΝΑΠΙΑΝΩ	Ανακατώνω το προζύμι με νερό και αλεύρι- φτιάχνω τη ζύμη του ψωμιού
10)ΑΠΑΓΓΙΑΖΩ	Κρύβομαι από τον αέρα
11)ΑΠΑΝΤΑΩ	Συναντώ κάποιον
12)ΑΠΑΡΑΤΑΩ	Αφήνω
13)ΑΡΟΥΛΙΕΜΑΙ	Ωρύομαι
14)ΑΡΤΕΝΟΥΜΑΙ	Τρώγω μη νηστήσιμα φαγητά, παραβιάζω τη νηστεία
15)ΑΥΓΑΤΑΩ	Φτάνει-είναι άρκτο
16)ΒΑΝΩ	Βάζω
17)ΒΓΑΖΩ	Κηδεύω «τον έβγαλαν»
18)ΒΕΡΒΕΡΙΖΩ	Κλαίω- σκούζω από τον πόνο
19)ΓΚΑΝΙΑΞΑ	1.διψάω πολύ 2.κάνω κάτι υπερβολικά «-Το παιδί γκρίνιαξε στο κλάμα»
20)ΓΚΑΡΙΖΩ	Τραγουδάω φάλτσα (σαν τον γάιδαρο).
21)ΕΠΡΟΓΚΙΞΑ	Τρόμαξα και έφυγα τρέχοντας(Συνήθως για τις γίδες)
22)ΖΕΜΑΤΑΩ	«Το φαί ζεματάει», είμαι ζεστός, υπερθερμαίνομαι
23)ΖΥΓΩΝΩ	Πλησιάζω
24)ΘΑΡΡΩ	Νομίζεις

25)ΚΑΚΑΡΩΝΩ	Πεθαίνω
26)ΚΑΡΔΑΜΩΝΩ	Δυναμώνω
27)ΚΑΤΑΧΕΡΙΑΖΩ	Δέρνω κάποιον με το χέρι μου
28)ΚΑΤΣΟΜΑΛΛΙΑΖΩ	Μου σηκώνονται τα μαλλιά από το κρύο
27)ΚΕΝΩΝΩ	Σερβίρω
28)ΚΙΟΤΕΨΑ	Τέλειωσαν οι δυνάμεις μου, δειλίασα
29)ΚΙΩΝΩ	Τελειώνω
30)ΚΟΡΑΚΙΑΖΩ	Υποφέρω από δίψα
31)ΚΟΤΑΩ	Τολμώ
32)ΚΟΥΤΟΥΛΑΩ	Νυστάζω, χτυπώ το κεφάλι σε κάτι
33)ΚΩΛΩΝΩ	Δειλιάζω
34)ΛΑΚΑΩ	Φεύγω, τρέχω βιαστικά, δραπετεύω.
35)ΛΗΣΜΩΝΩ	Ξεχνώ «- Δεν ήρθες... -Τ' αλησμόνησα...»
36)ΛΙΜΠΙΖΟΜΑΙ	Επιθυμώ, λαχταρώ
37)ΛΟΥΜΩΝΩ	Κρύβομαι
38)ΜΑΣΟΥΛΑΩ	Σιγοκαίω
39)ΜΟΥΣΤΡΙΖΟΜΑΙ	Λερώνομαι στα μούτρα τρώγοντας
40)ΜΠΟΓΕΥΟΜΑΙ	Μεγαλώνω, δυναμώνω
41)ΜΠΟΥΣΟΥΛΑΩ	Κινούμαι με τα τέσσερα
42)ΜΩΡΩΝΩ	Παρηγορώ μωρό
43)ΝΤΡΙΤΖΙΝΑΩ	Χοροπηδάω (για ζώα)
44)ΝΤΩΝΩ	Αφήνω,χαλαρώνω
45)ΞΕΡΟΣΤΑΛΙΑΖΩ	Στέκομαι, περιμένω σαν τα πρόβατα στον ίσκιο
46)ΠΙΝΙΓΩ	Πνίγω

47)ΠΛΑΝΤΑΖΩ	Κλαίω δυνατά, ταράζομαι από θυμό
48)ΠΛΕΡΩΝΩ	ΠΛΗΡΩΝΩ
049)ΡΟΒΟΛΑΩ	Κατηφορίζω
50)ΣΚΙΑΖΟΜΑΙ	Φοβάμαι
51)ΣΚΟΝΤΑΦΤΩ	Σκοντάφτω
52)ΤΗΡΑΩ	Κοιτώ
53)ΤΗΛΩΝΩ	Χορταίνω
54)ΤΗΡΑΓΟΜΑΙ	1. Κοιτάζομαι στον καθρέφτη 2. εξετάζομαι για αρρώστια
55)ΤΟΥΡΛΟΚΩΛΑ	Πέφτω μπρούμυτα
57)ΦΕΛΑΩ	Αξιζώ
58)ΦΙΛΕΥΩ	Κερνάω σε σπίτι, προσφέρω γλυκό
59)ΧΑΝΠΕΡΙΖΩ	Υπολογίζω, λογαριάζω
60)ΧΑΣΚΩ	Γελάω με αφέλεια, με το στόμα ανοιχτό
61)ΧΛΑΠΑΚΙΑΖΩ	Τρώγω λαίμαργα και με θόρυβο
62)ΧΛΙΑΙΝΩ	Ζεσταίνω
63)ΧΟΥΧΛΑΖΕΙ	Κοιλάζει, βράζει, χόχλος

• ΤΟΠΙΚΑ ΕΠΙΡΗΜΑΤΑ

1) ΚΑΤΑΧΑΜΑ	Κάτω
2)ΣΑΔΩ	Προς τα πάνω
3)ΣΑΚΕΙ	Προς τα κάτω
4)ΣΑΚΑΤΟΥ	Προς τα κάτω
5)ΣΑΠΑΝΟΥ	Προς τα πάνω
6)ΣΑΠΕΡΑ	Προς τα πέρα

7)ΧΑΜΟΥ	Εδώ
8)ΔΩΘΕ	Από εδώ
9)ΚΕΙΘΕ	Από εκεί

● ΦΡΟΥΤΑ/ΛΑΧΑΝΙΚΑ/ΚΑΡΠΟΙ/ΦΥΤΑ

1)ΑΓΡΙΑΔΑ	Είδος αγριόχορτο
2)ΑΠΠΙΔΙ	Αχλάδι
3)ΒΑΓΙΑ	Δάφνη
4)ΓΕΝΝΗΜΑ	Σιτάρι
5)ΔΕΝΤΡΟΣ	Βελανίδα
6)ΛΕΛΟΥΔΙ	Λουλούδι
7)ΜΠΑΤΑΚΑ	Πατάτα
8)ΚΟΜΙΝΤΟΡΑ	Τάματα

Γ

ια να μπορέσω να ερευνήσω τις σχέσεις των ανθρώπων με τους ιδιοματισμούς και να τις καταγράψω, να βγάλω τα συμπεράσματα μου και να τα παρουσιάσω στην ερευνά συντάξα ένα ερωτηματολόγιο, το οποίο εστιάζει στην ικανότητα των ατόμων να αναγνωρίσουν την σημασία των ιδιοματισμών και στις απόψεις τους για τη χρήση ιδιοματισμών.

Το ερωτηματολόγιο αυτό δόθηκε στους μαθητές της Ε΄ Τάξης και τις ΣΤ΄ τάξης του ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΚΡΙΣΙΩΝ, καθώς και στο διδακτικό προσωπικό του σχολείου (ΑΤΟΜΑ ΗΛΙΚΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ 10-12 ΚΑΙ 29-63).Επιπρόσθετα, το ίδιο ερωτηματολόγιο δόθηκε και στους μαθητές του ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΚΡΙΣΙΩΝ. Τα αποτελέσματα θα σας παρουσιαστούν σε κυκλικά διαγράμματα, αλλά και σε ραβδογράμματα.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1)ΞΕΡΕΤΕ ΤΗΝ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ «ΠΑΠΠΙΤΣΑ»;

A)ΝΑΙ

B)ΟΧΙ

2)ΞΕΡΕΤΕ ΤΗΝ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ « ΑΠΙΔΙ»;

A)ΝΑΙ

B)ΟΧΙ

3)ΞΕΡΕΤΕ ΤΗΝ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ «ΝΟΝΑ»;

A)ΝΑΙ

B)ΟΧΙ

4)ΞΕΡΕΤΕ ΤΗΝ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ «ΑΡΑΧΝΟΣ»;

A)ΝΑΙ

B)ΟΧΙ

5)ΞΕΡΕΤΕ ΤΗΝ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ «ΤΣΕΛΙΓΚΑΣ»;

A)ΝΑΙ

B)ΟΧΙ

6)ΞΕΡΕΤΕ ΤΗΝ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ «ΚΟΜΙΝΤΟΡΑ»;

B)ΟΧΙ

7)ΘΕΩΡΕΙΤΕ ΣΩΣΤΟ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕ ΙΔΙΩΜΑΤΙΣΜΟΥΣ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΣ;

A)ΝΑΙ

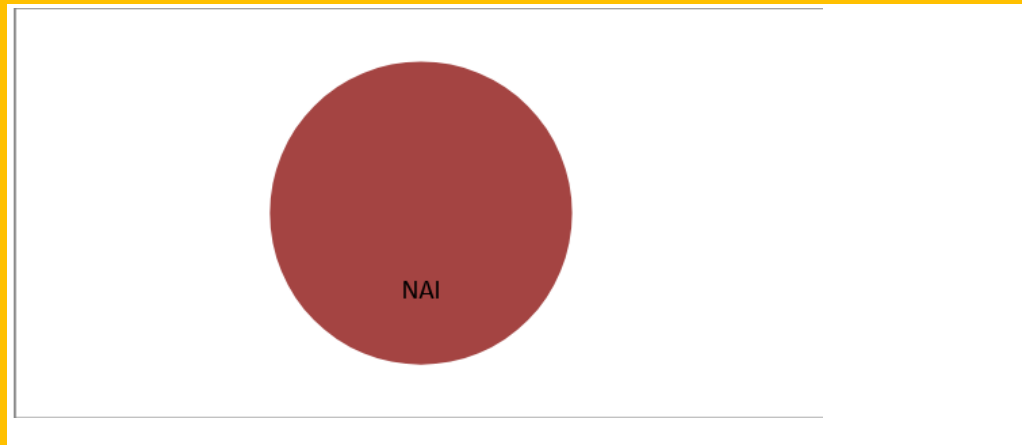
B)ΟΧΙ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΚΡΙΣΙΩΝ
ΗΛΙΚΙΑΣ 30-63 και ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ 8

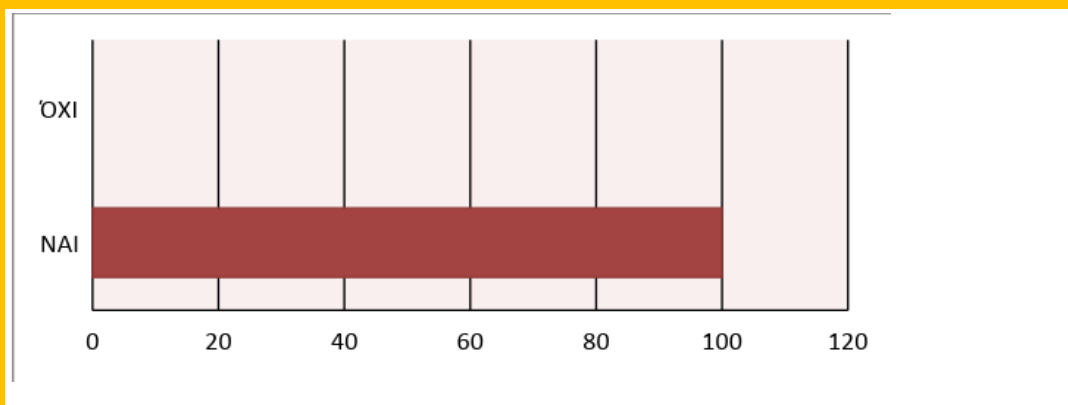
1η ΕΡΩΤΗΣΗ

- ΝΑΙ= $0/8=0/100=0/360$
- ΟΧΙ= $8/8=100/100=360/360$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

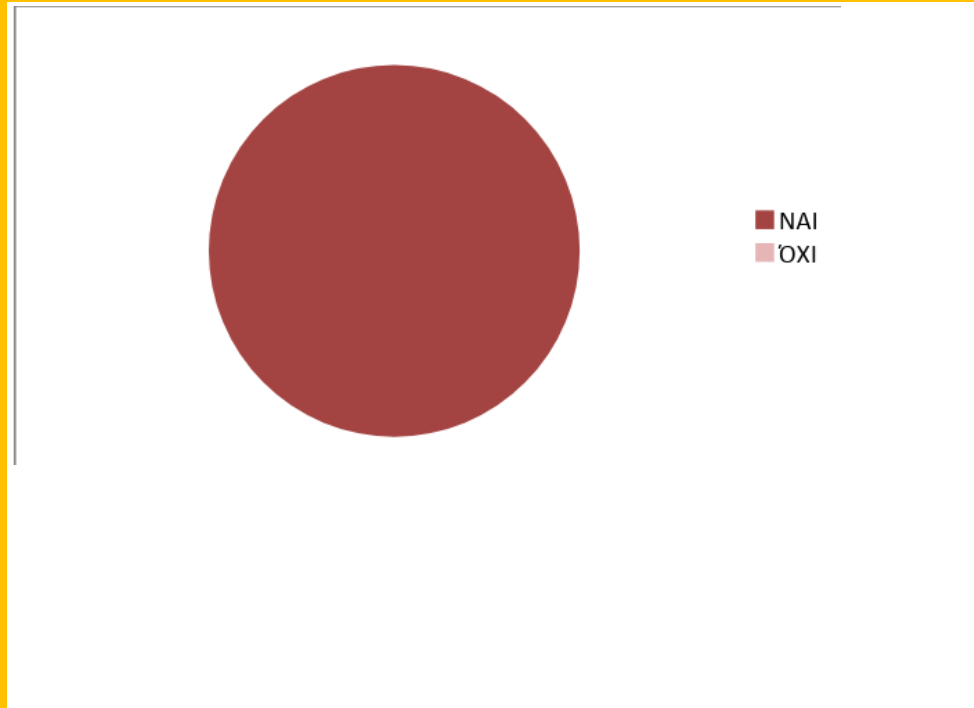
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

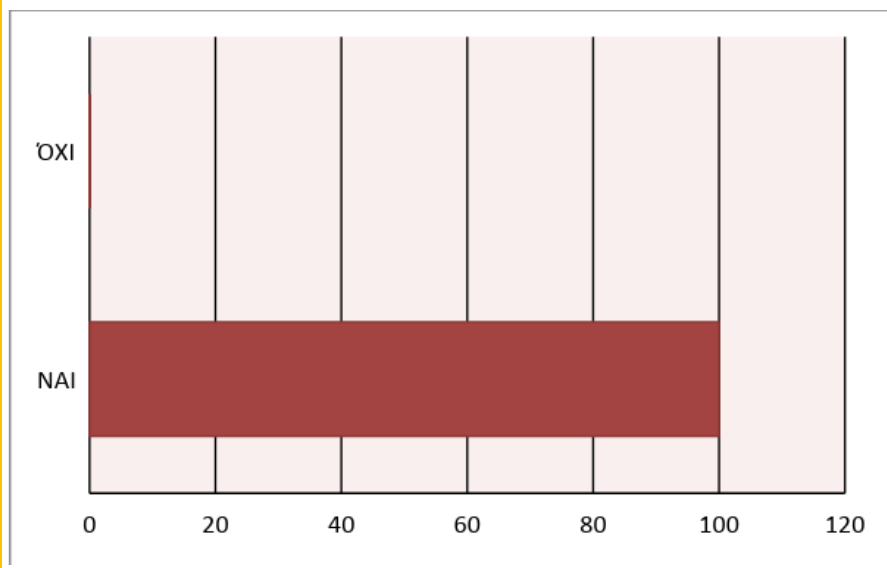
▪ 2^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- $\text{ΝΑΙ} = 8/8 = 100/100 = 360/360$
- $\text{ΟΧΙ} = 0/0 = 0/100 = 0/360$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

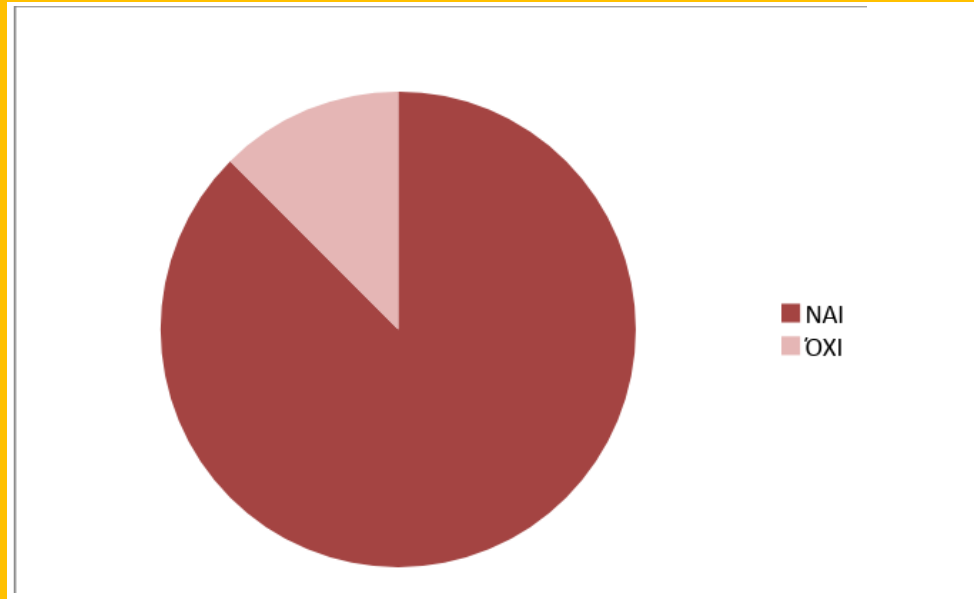

▪ 3^η ΕΡΩΤΗΣΗ

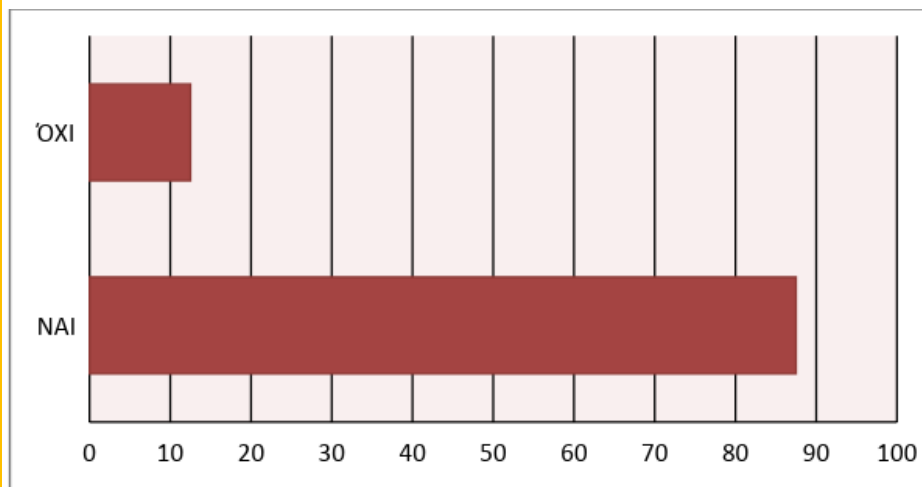
▪ $\text{NAI} = 7/8 = 87,5/100 = 315/360$

▪ $\text{OXI} = 1/8 = 12,5/100 = 45/360$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

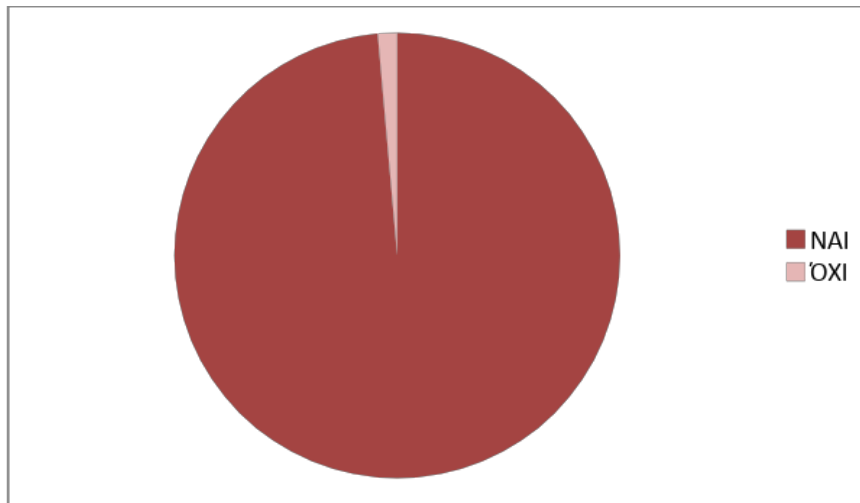

▪ 4^η ΕΡΩΤΗΣΗ

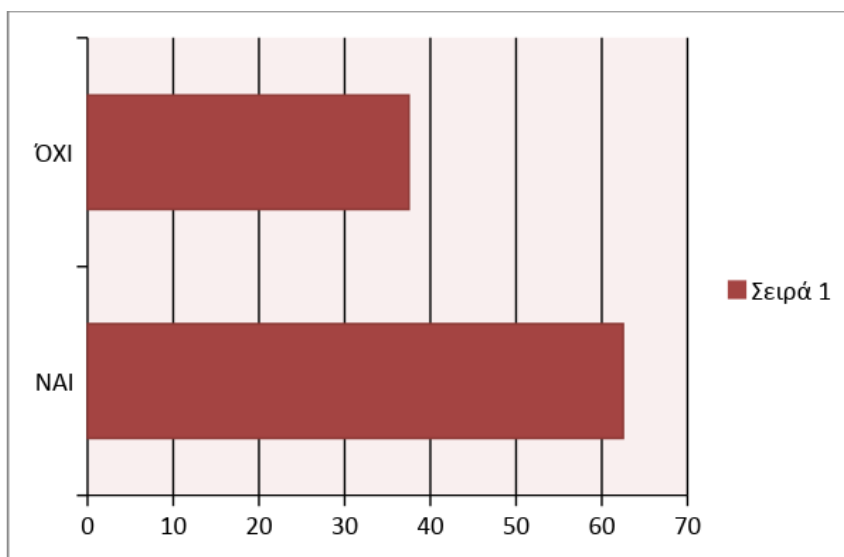
▪ $\text{ΝΑΙ} = 5/8 = 62,5/100 = 225/360$

▪ $\text{ΟΧΙ} = 3/8 = 37,5/100 = 135/360$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

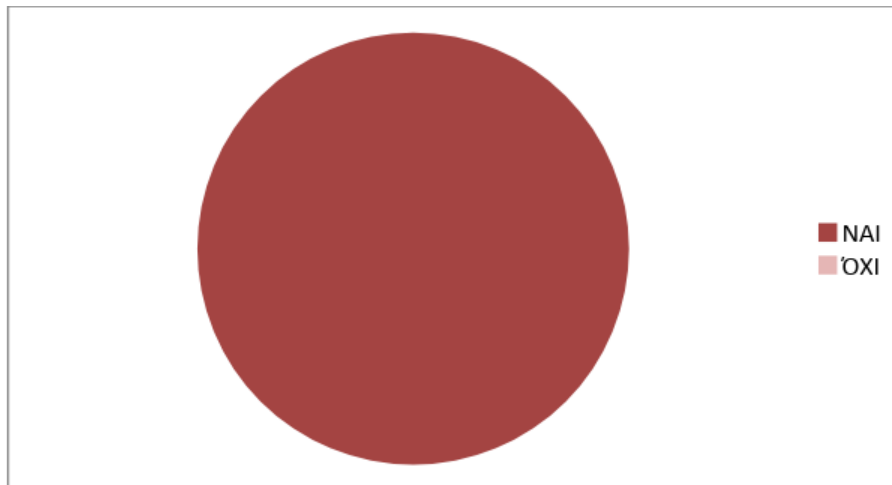

▪ 5^η ΕΡΩΤΗΣΗ

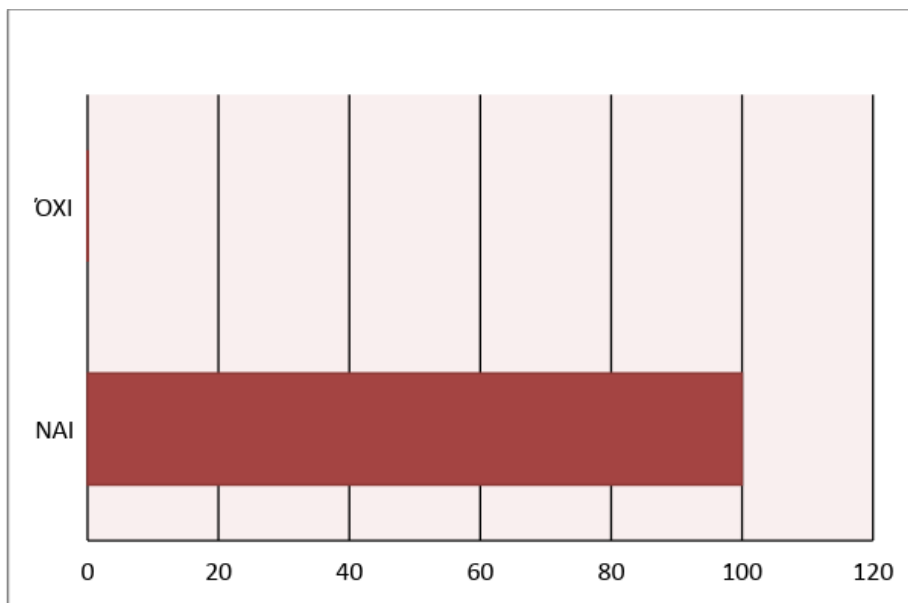
▪ $ΝΑΙ = \frac{8}{8} = \frac{100}{100} = \frac{360}{360} = 360$

▪ $ΟΧΙ = \frac{0}{8} = \frac{0}{100} = \frac{0}{360}$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

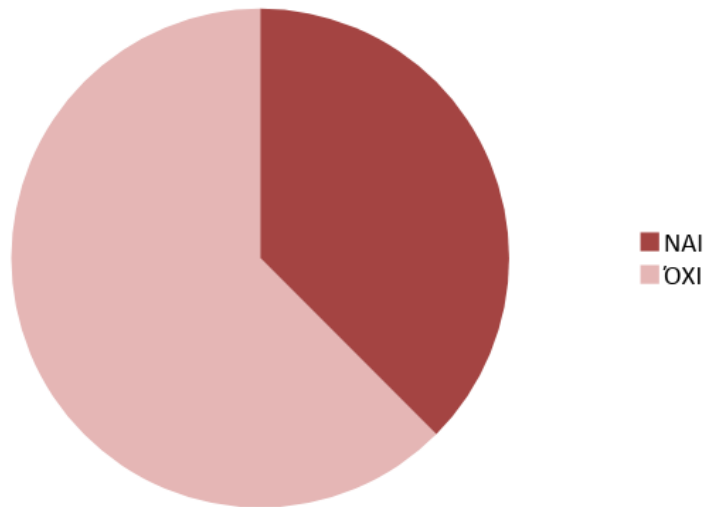
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

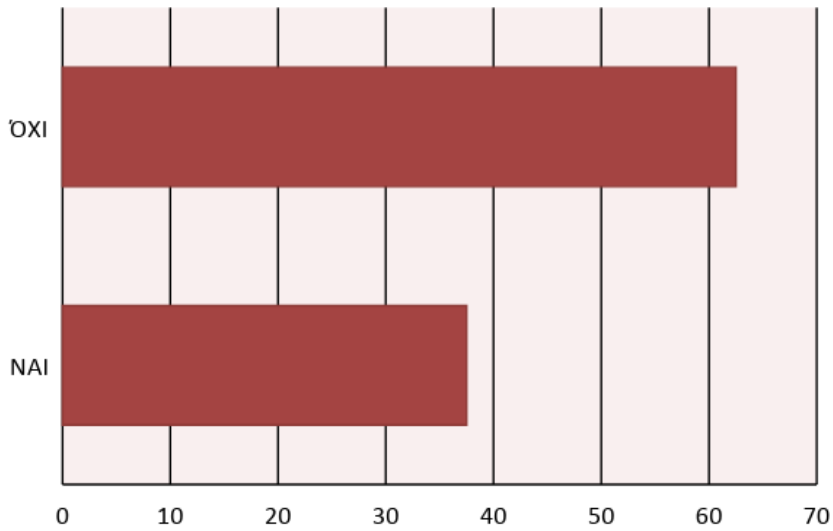
▪ 6^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- $\text{ΝΑΙ} = \frac{3}{8} = \frac{37,5}{100} = \frac{135}{360}$
- $\text{ΟΧΙ} = \frac{5}{8} = \frac{62,5}{100} = \frac{225}{360}$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

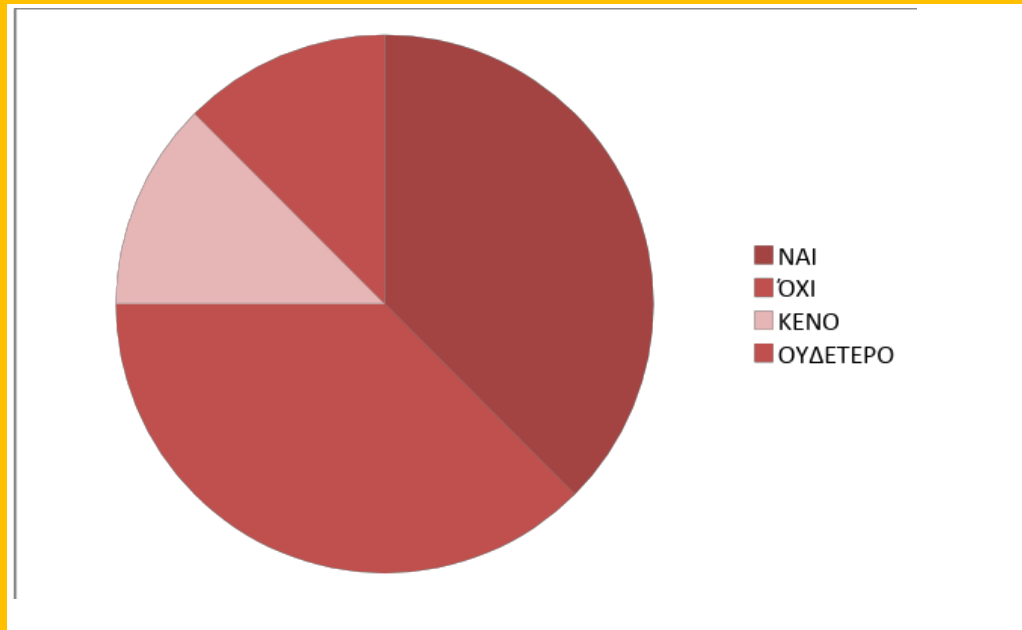
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

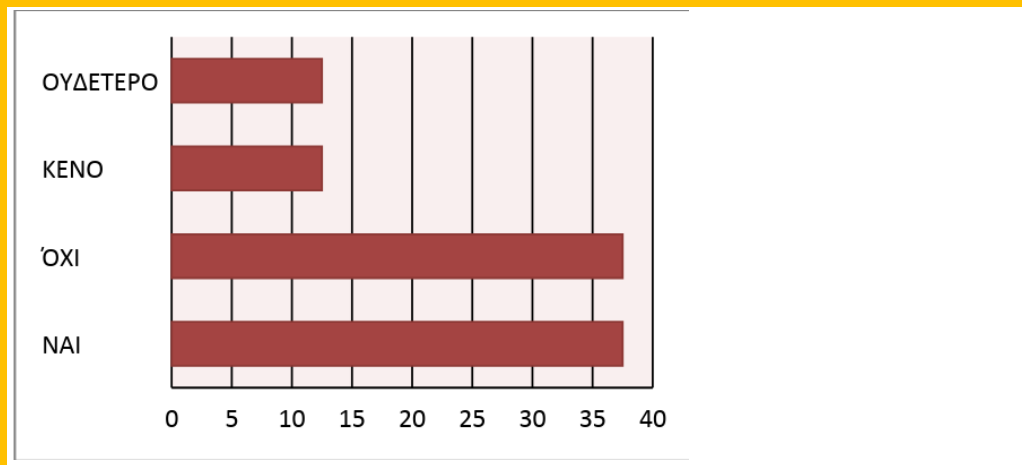
▪ 7^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- $NAI = \frac{3}{8} = \frac{37,5}{100} = \frac{135}{360}$
- $OXI = \frac{5}{8} = \frac{62,5}{100} = \frac{225}{360}$
- $KENO = \frac{1}{8} = \frac{12,5}{100} = \frac{45}{360}$
- $ΟΥΔΕΤΕΡΟ = \frac{1}{8} = \frac{12,5}{100} = \frac{45}{360}$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΚΡΙΣΙΩΝ

ΗΛΙΚΙΑΣ 12-15 ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ 31

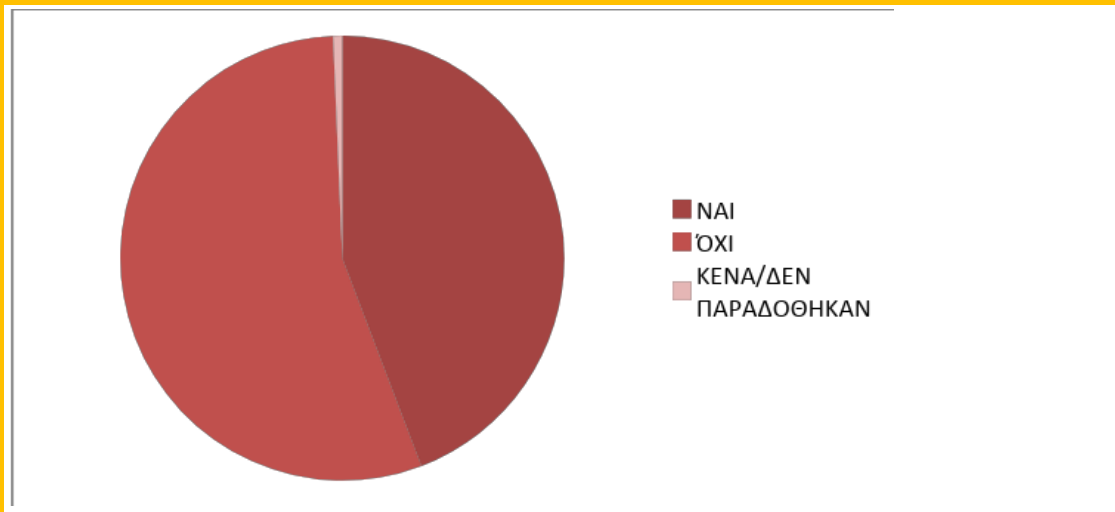
**Τα παρακάτω αποτελέσματα είναι προϊόν στρογγυλοποίησης*

▪ 1^η ΕΡΩΤΗΣΗ

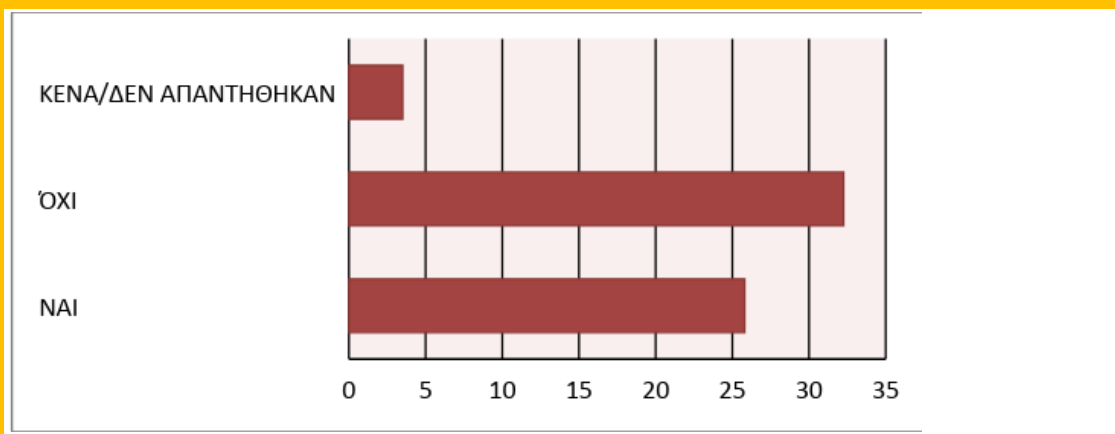
- ΝΑΙ=8/31=25,80/100=93/360
- ΟΧΙ=10/31=32,25/100=116/360

- ΔΕΝ
ΠΑΡΑΔΟΘΗΚΑΝ/ΚΕΝΑ= $13/31=41,93/100=151/360$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

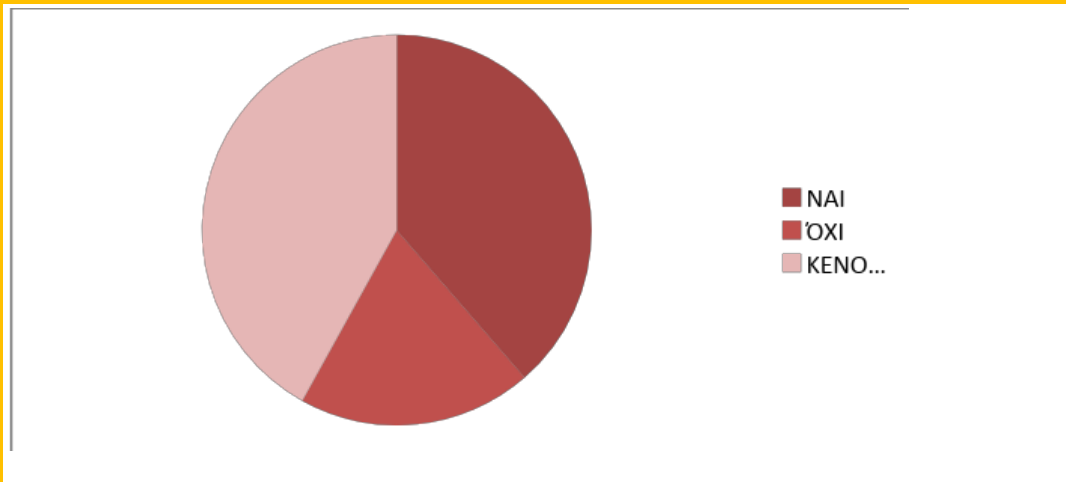
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

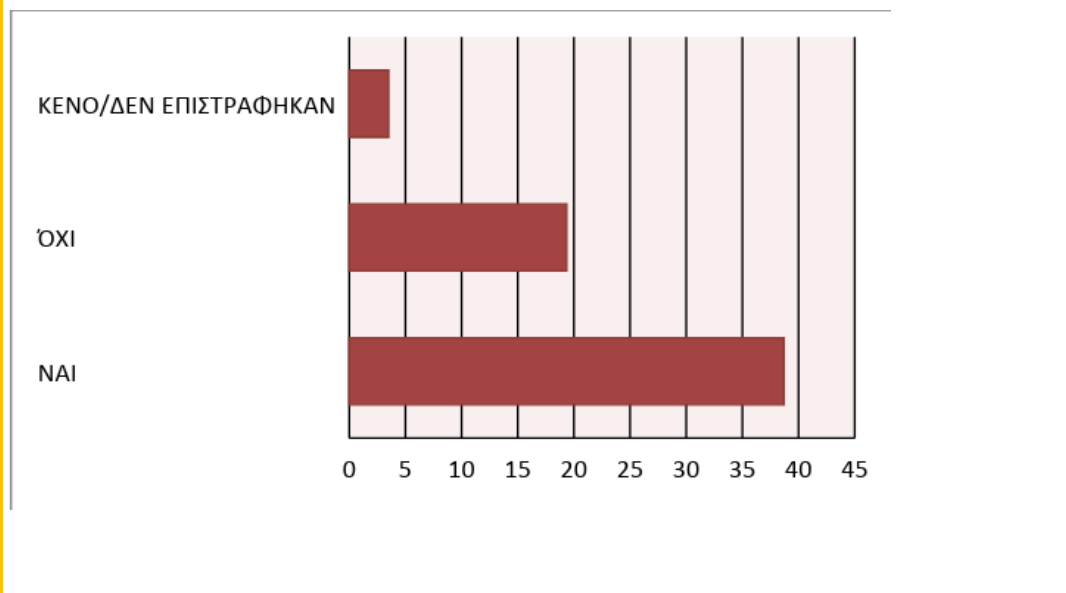
▪ 2^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- ΝΑΙ= $12/31=38,70/100=139/360$
- ΟΧΙ= $6/31=19,35/100=70/360$
- ΚΕΝΟ/ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΘΗΚΕ= $13/31=41,93/100=151/360$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

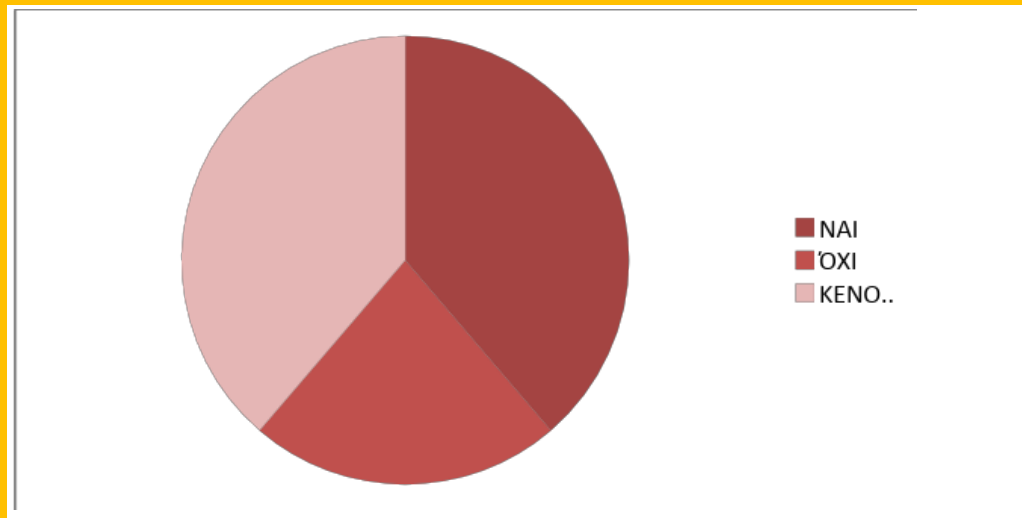
❖ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

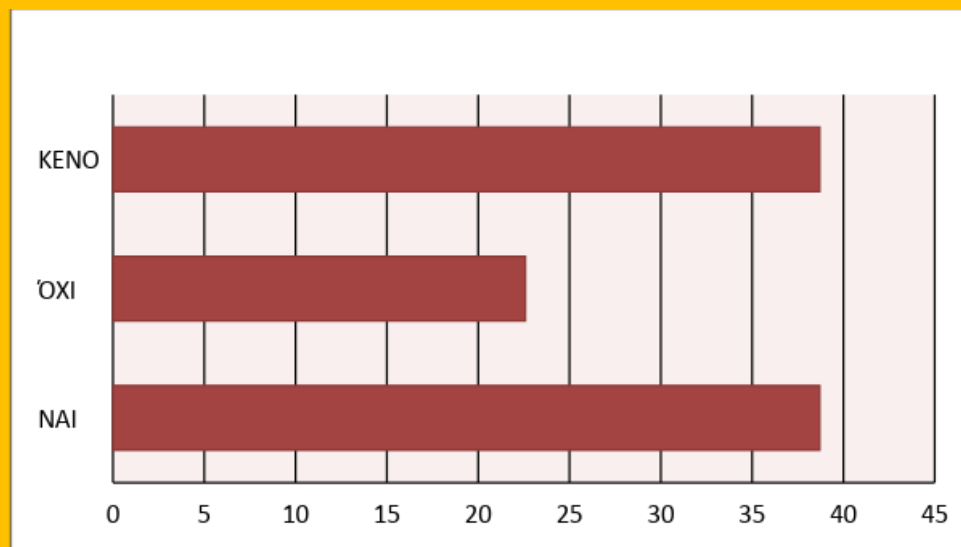
▪ 3^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- $ΝΑΙ = \frac{12}{31} = \frac{12}{31} = \frac{38,70}{100} = \frac{139}{360}$
- $ΟΧΙ = \frac{13}{31} = \frac{41,93}{100} = \frac{151}{360}$
- ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΘΗΚΑΝ/ΚΕΝΑ = $\frac{12}{31} = \frac{38,70}{100} = \frac{139}{360}$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

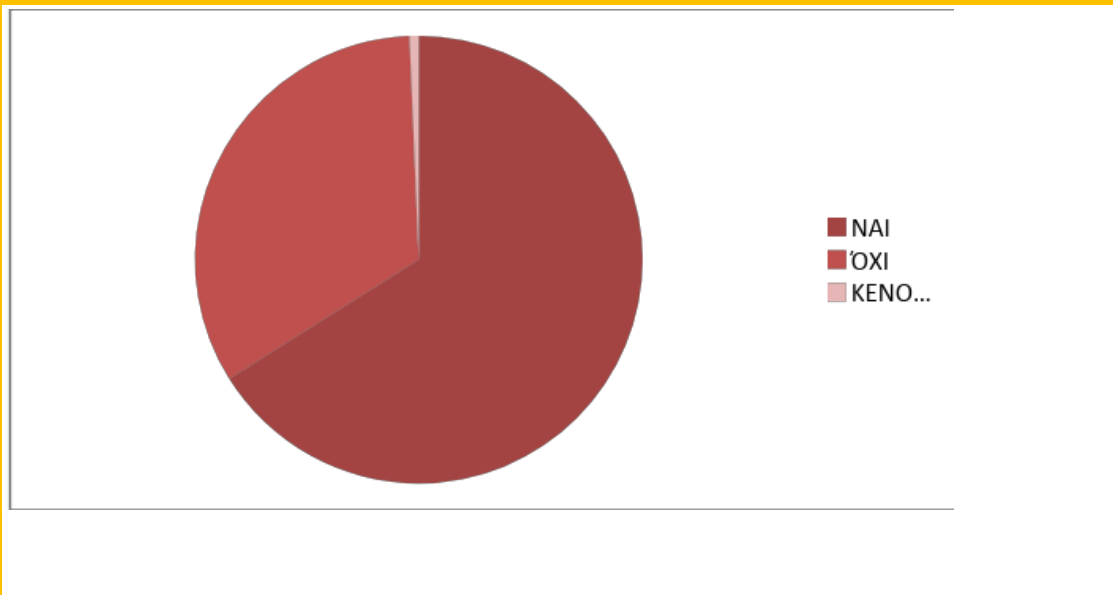
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

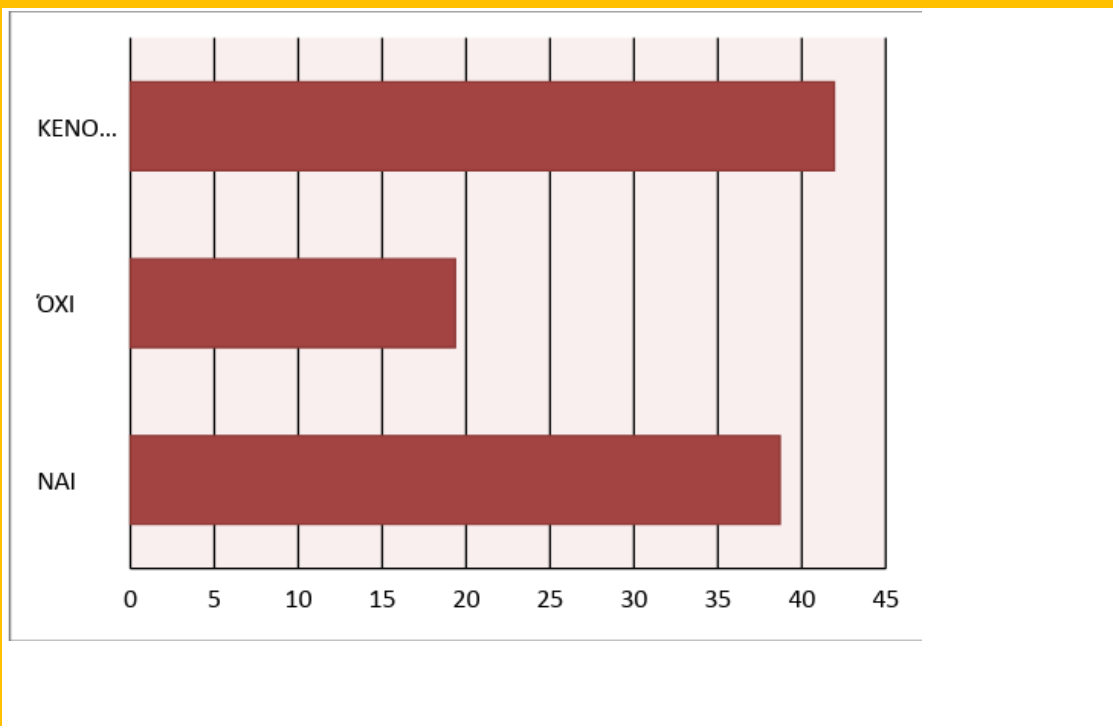
▪ 4^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- $NAI = 12/31 = 38,70/100 = 139/360$
- $OXI = 6/31 = 19,35/100 = 70/360$
- $KENO.. = 13/31 = 41,93/100 = 151/360$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

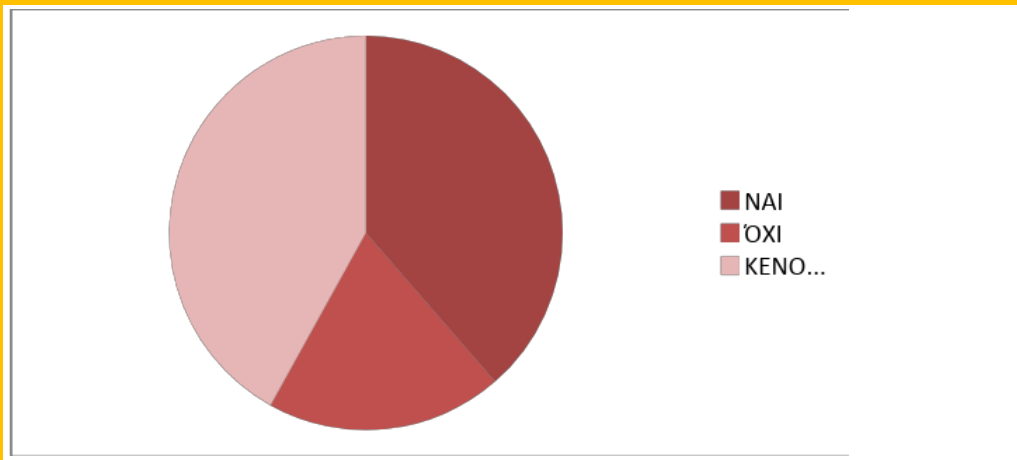

• 5^η ΕΡΩΤΗΣΗ

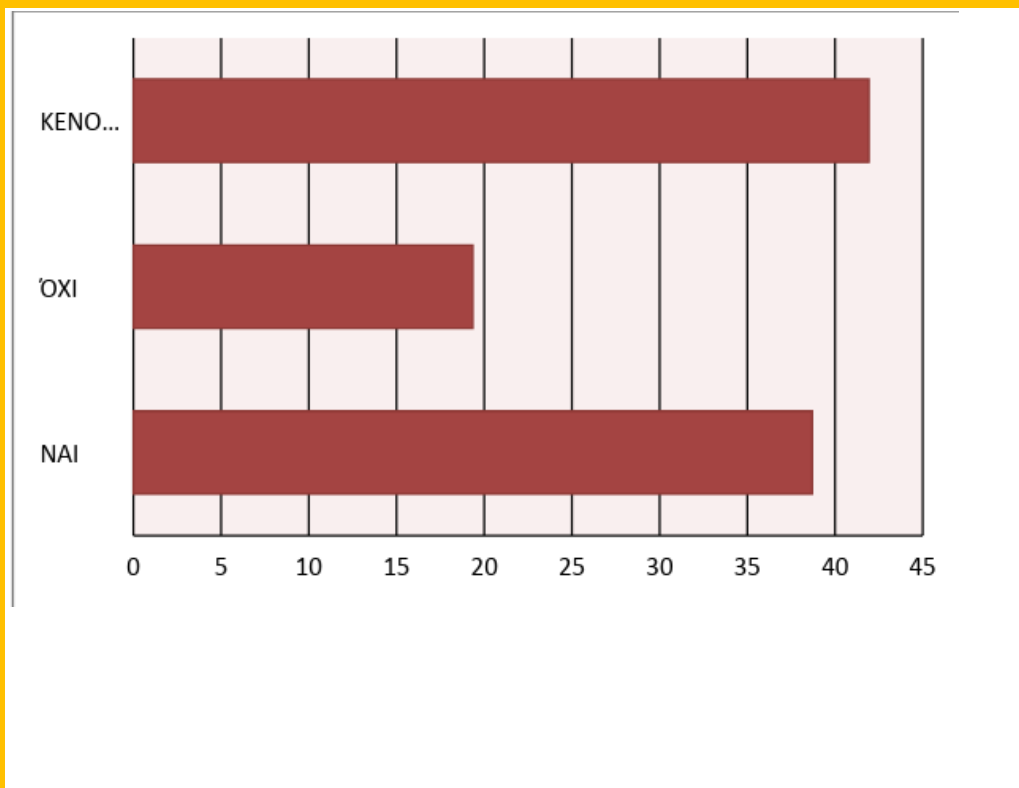
- $NAI = 12/31 = 38,70/100 = 139/360$
- $OXI = 6/31 = 19,35/100 = 70/360$

- ΚΕΝΟ/ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΑΦΗΚΑΝ== $13/31=41,93/100=151/360$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

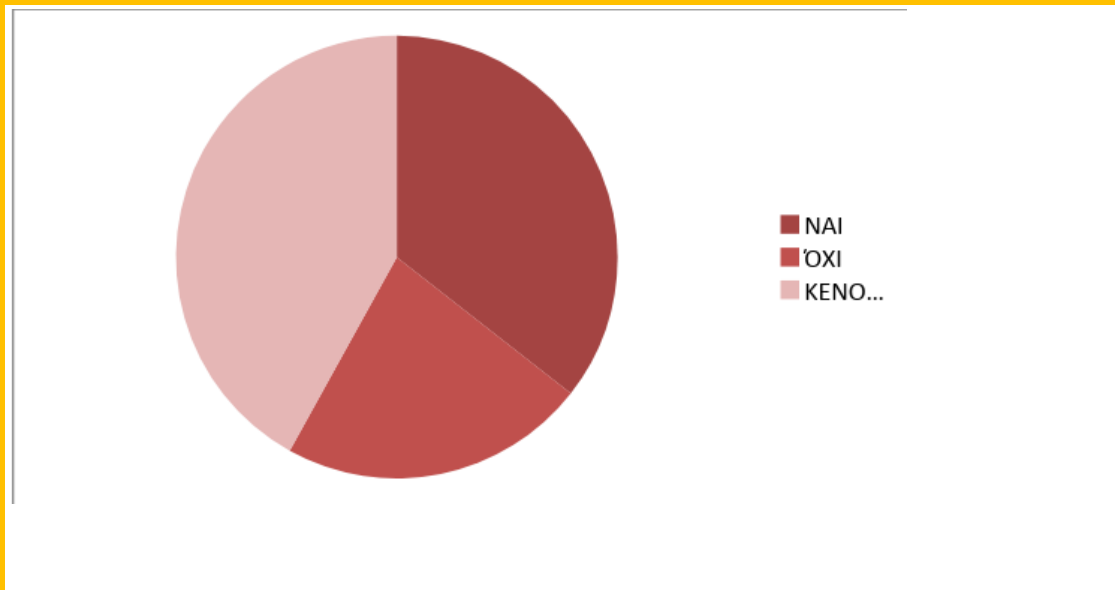
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

- 6^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- $OXI=7/31=22,58=81/360$
- $KENO =13/31=41,93/100=151/360$
- $NAI=11/31=35/100=128/360$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

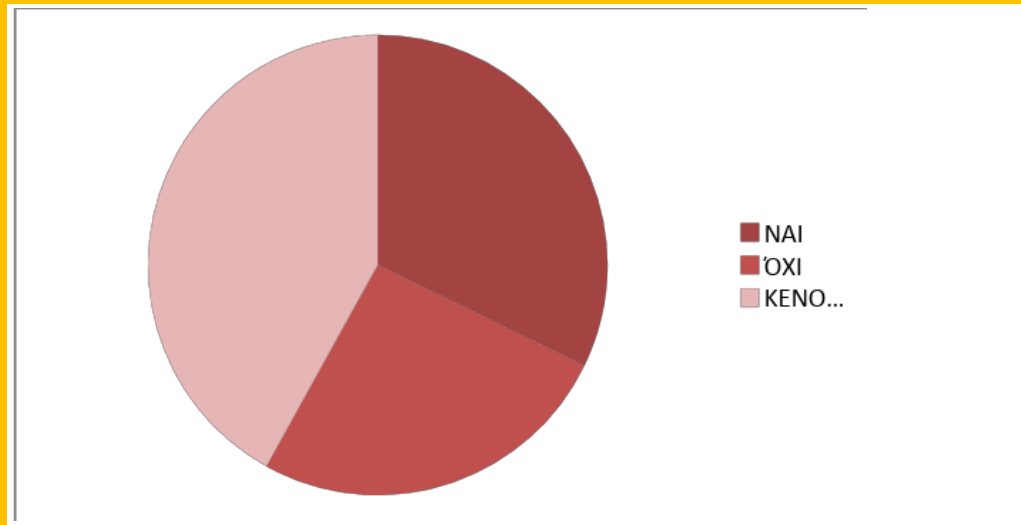
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

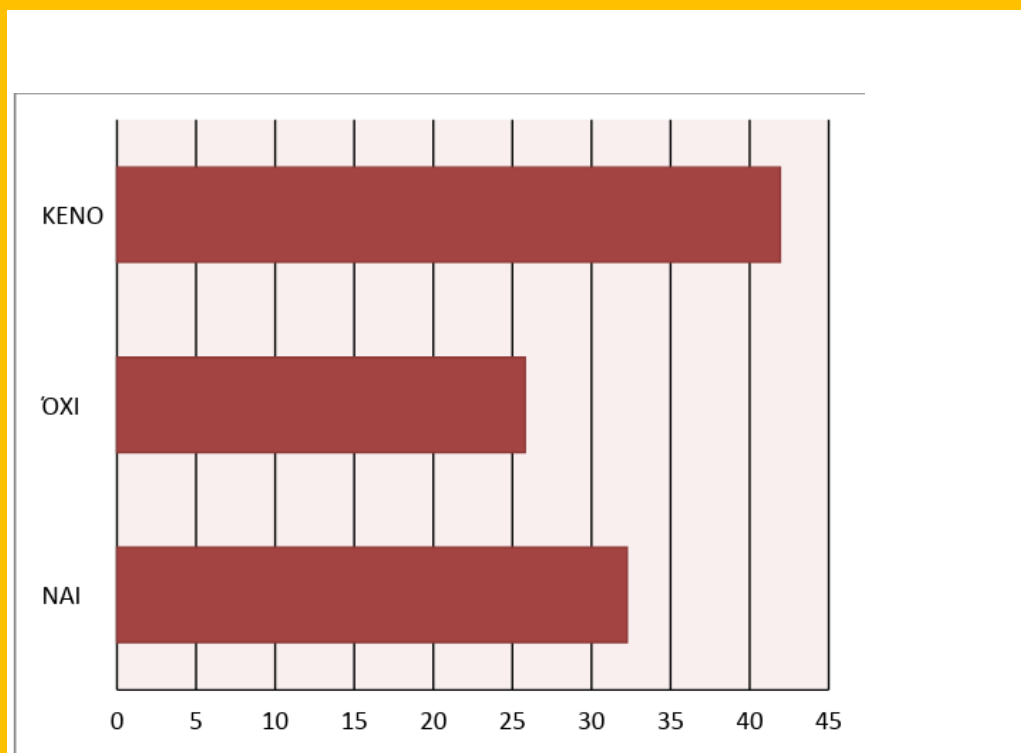
- $NAI=10/31=32,25/100=116/360$

- $OXI=8/31=25,80/100=93$
- $KENO=13/31=41,93/100=151/360$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

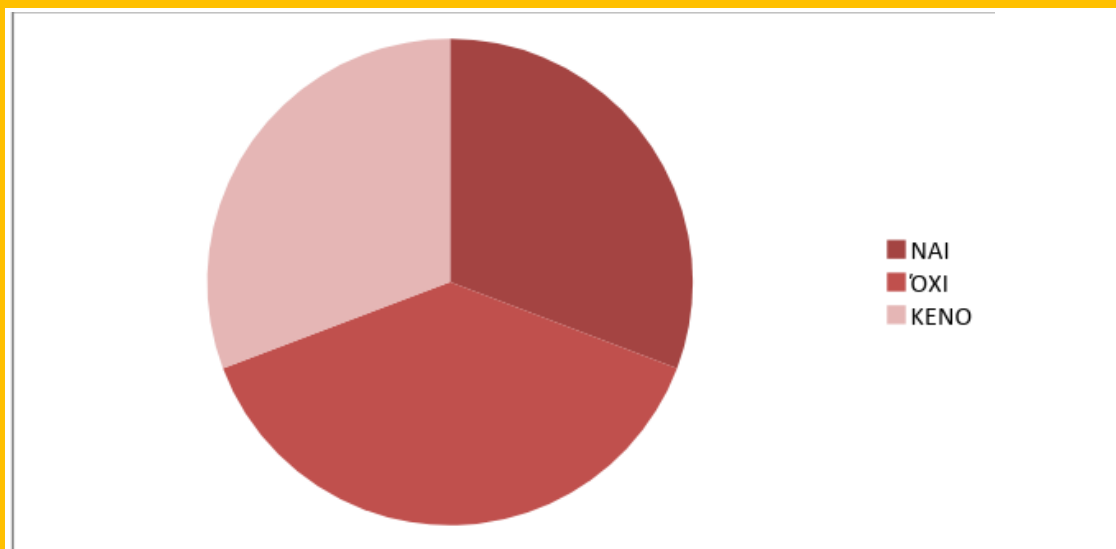
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΜΑΚΡΙΣΙΩΝ

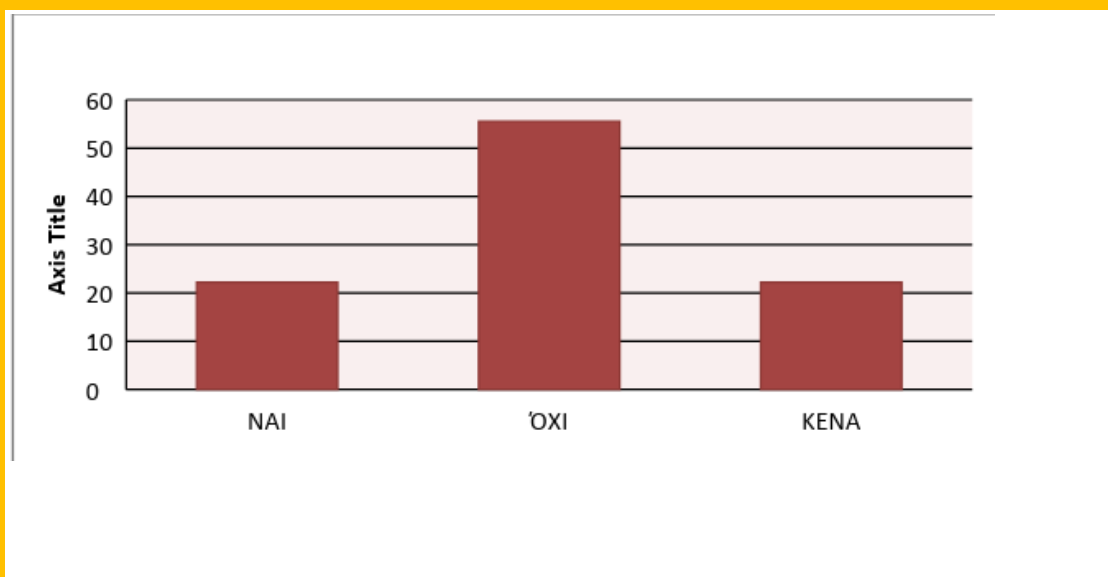
• 1^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- ΝΑΙ $4/18 = 80/360 = 22,222222222$ τοις εκατό
- ΟΧΙ $10/18 = 200/360 = 55,555555556$ τοις εκατό
- ΚΕΝΑ $4/18 = 80/360 = 22,222222222$ τοις εκατό

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

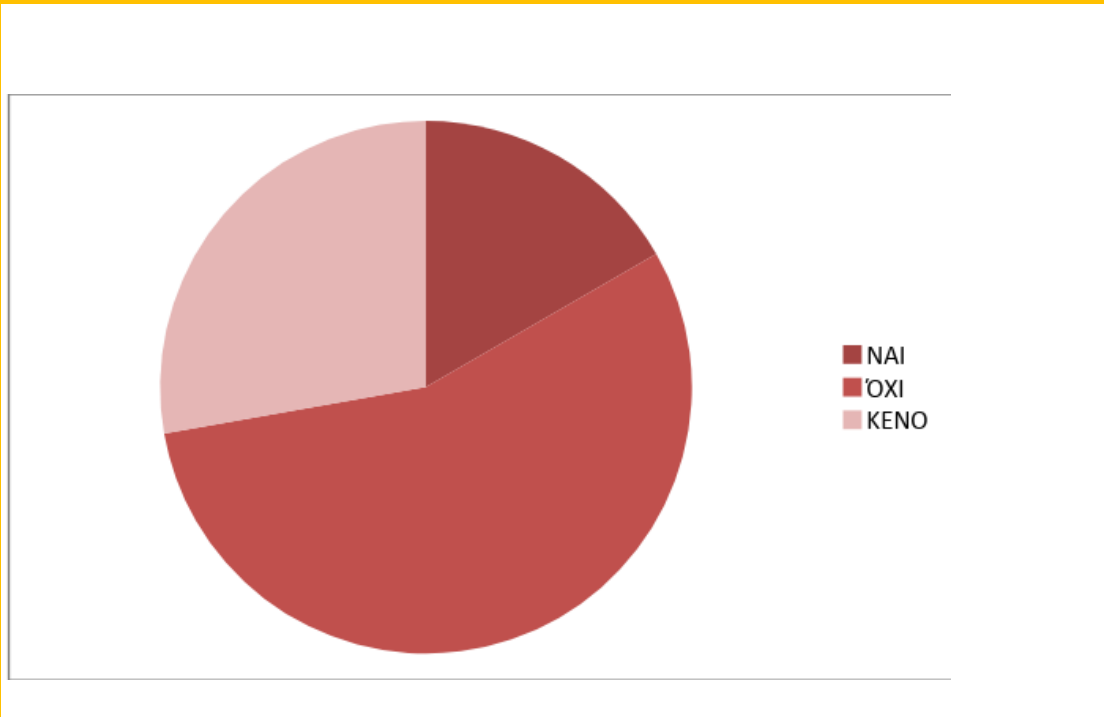
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

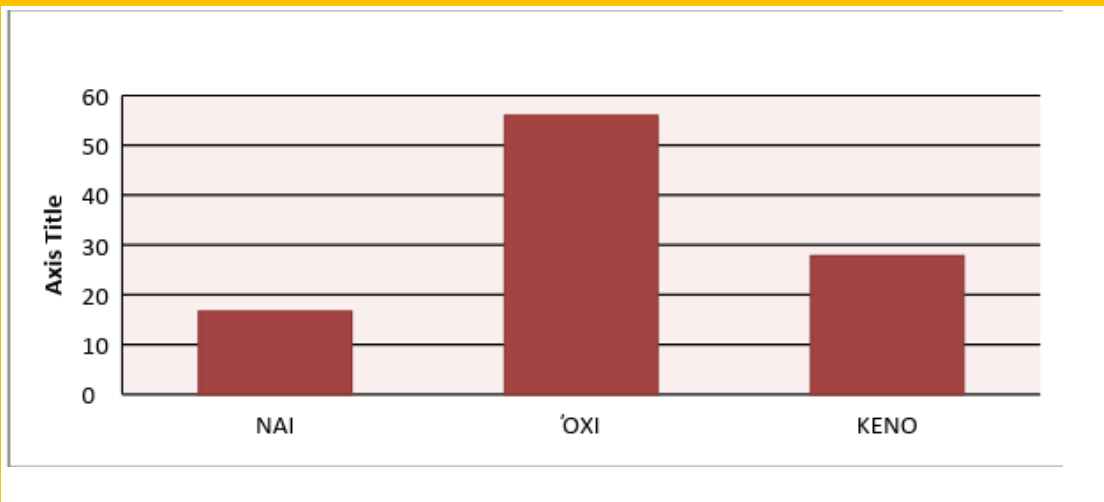
2^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- ΝΑΙ $3/18 = 60/360 = 16,6666666667$ τοις εκατό
- ΟΧΙ $10/18 = 200/360 = 56$ τοις εκατό
- ΚΕΝΟ $5/18 = 100/360 = 27,7777777778$ τοις εκατό

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

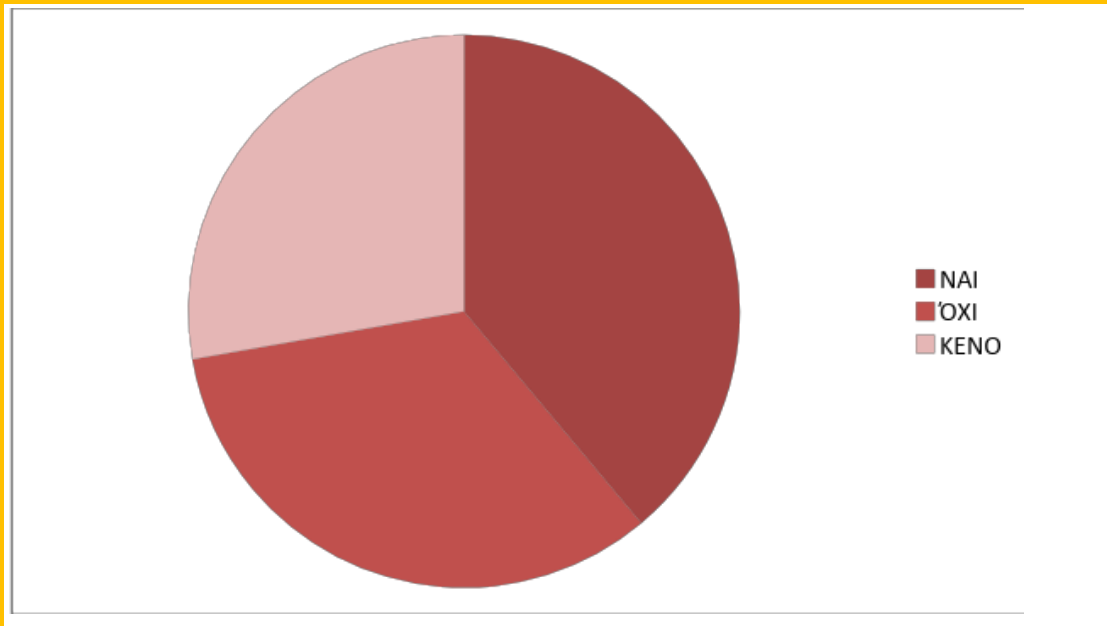
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

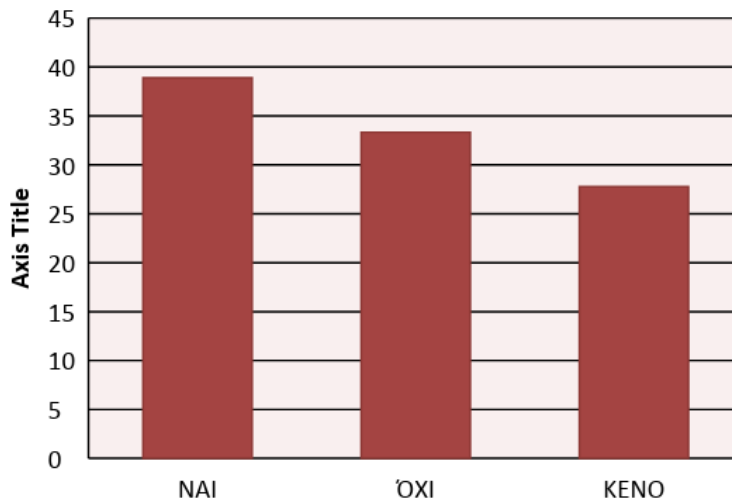
▪ 3^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- ΝΑΙ $7/18=140/360=38,888888889$ Τοις εκατό
- ΟΧΙ $6/18=120/360=33,333333333$ τοις εκατό
- ΚΕΝΟ $5/18=100/360=27,777777778$ τοις εκατό

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

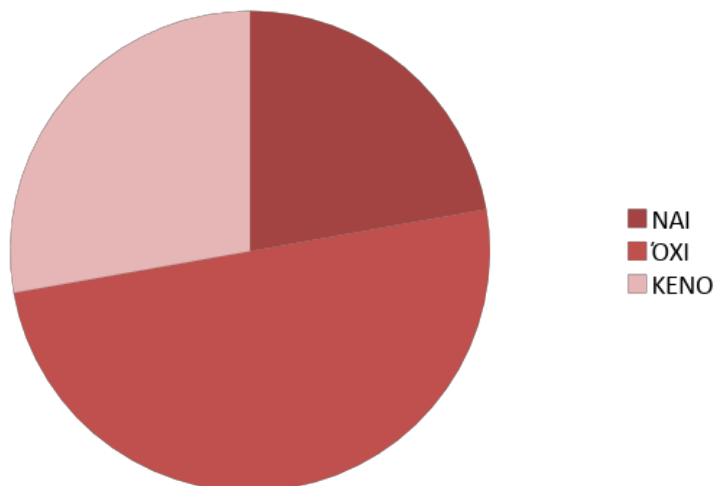
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

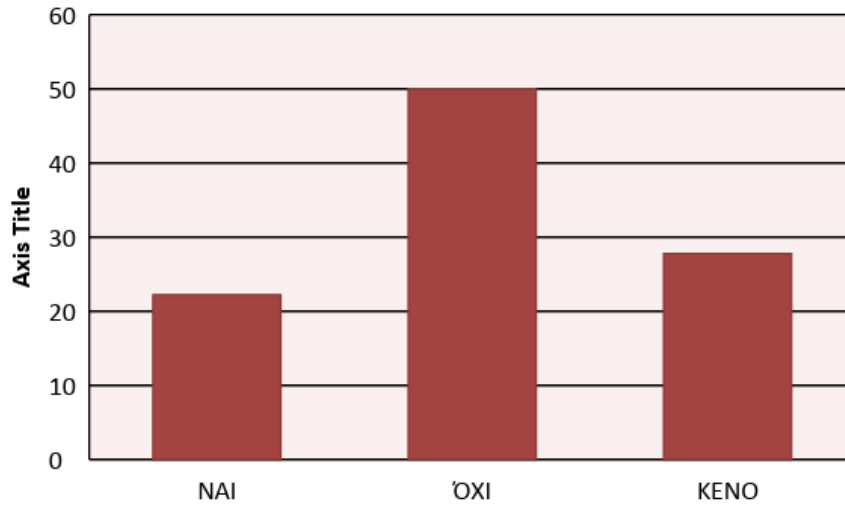
• 4^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- NAI $4/18=80/360=22,2222222222$ τοις εκατο
- OXI $9/18=180/360=50$ τοις εκατο
- KENO $5/18=100/360=27,7777777778$ τοις εκατο

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

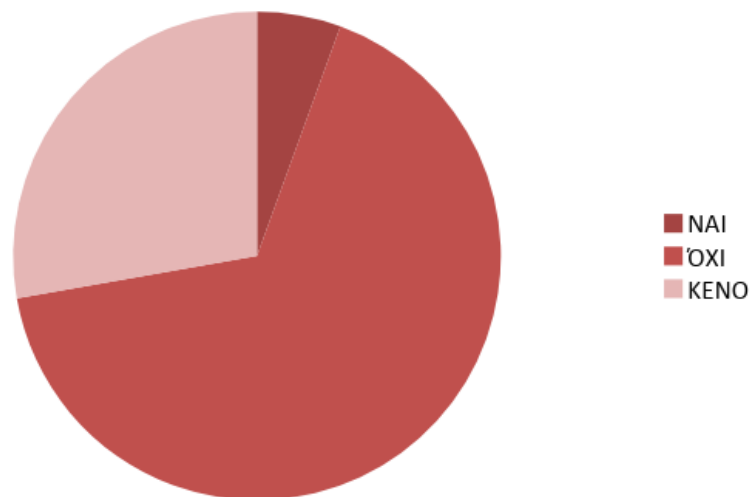
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

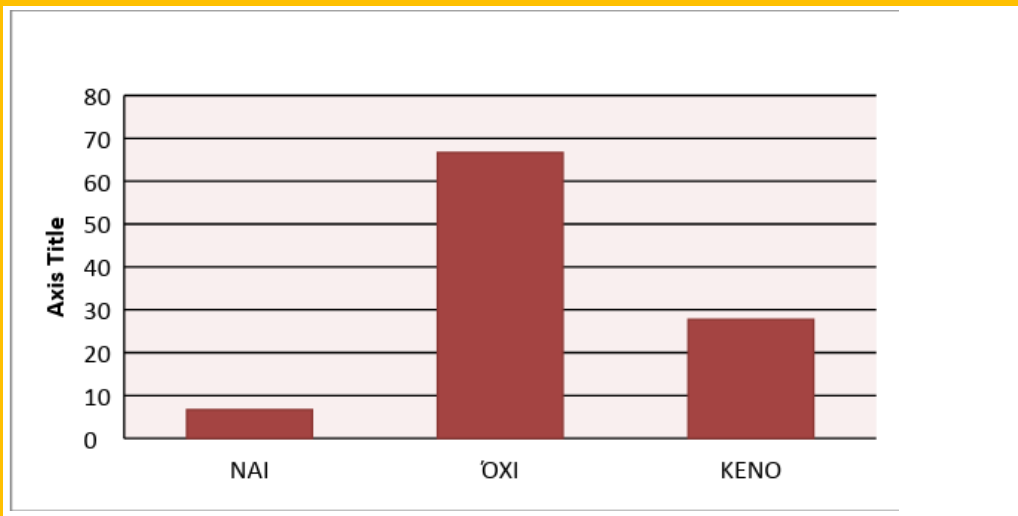
▪ 5^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- NAI $1/18=20/360=6,666666667$
- OXI $12/18=240/360=66,666666667$
- KENO $5/18=100/360=27,777777778$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

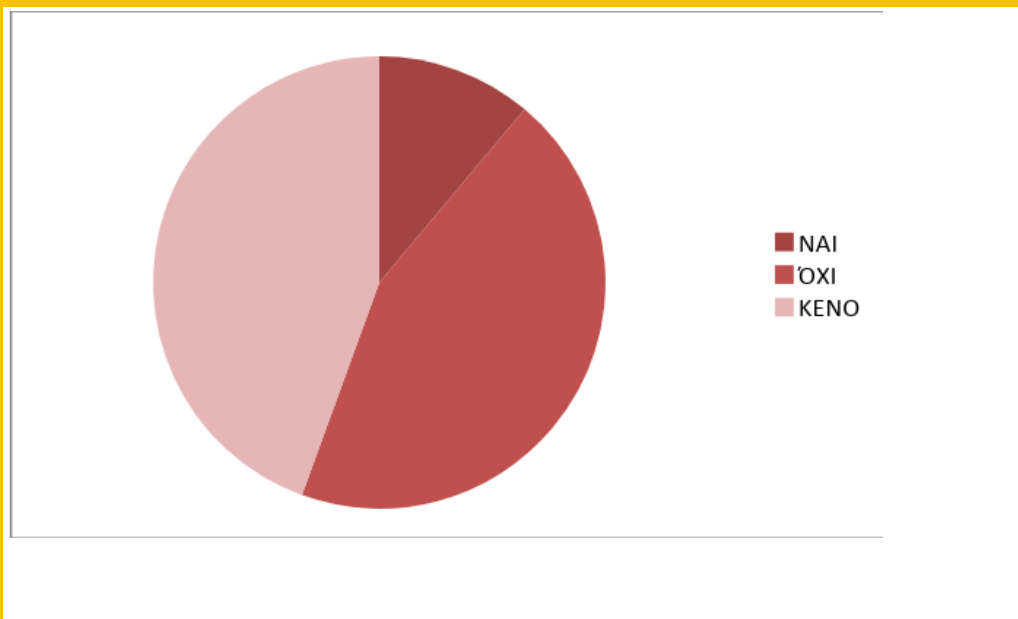
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

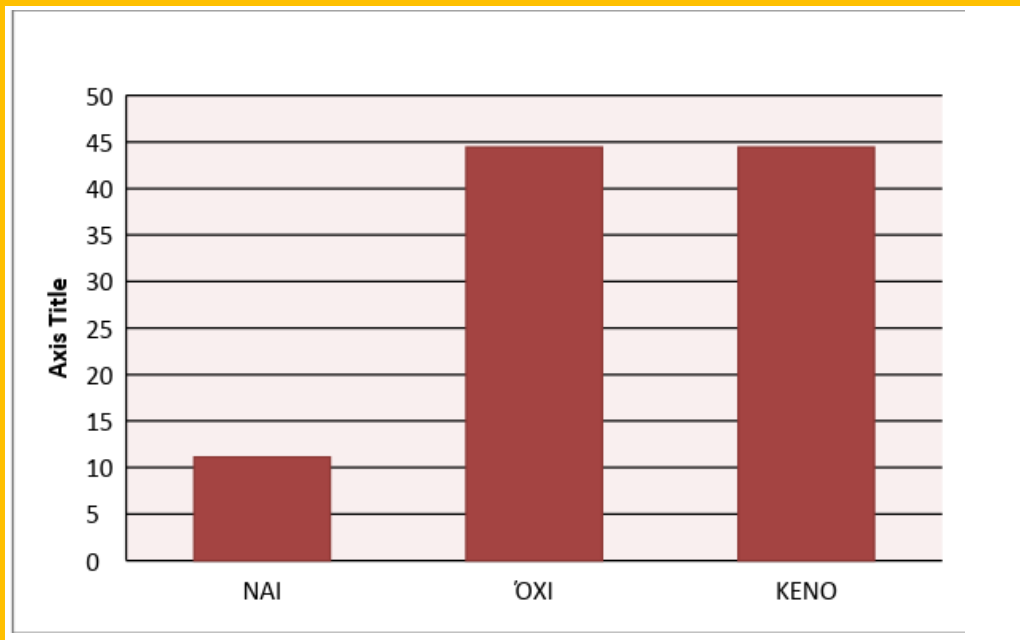
▪ 6^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- $NAI \frac{2}{18} = \frac{40}{360} = 11,111111111$ τοις εκατο
- $OXI \frac{8}{18} = \frac{160}{360} = 44,444444444$ τοις εκατο
- $KENO \frac{8}{18} = \Rightarrow \Rightarrow \Rightarrow$

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

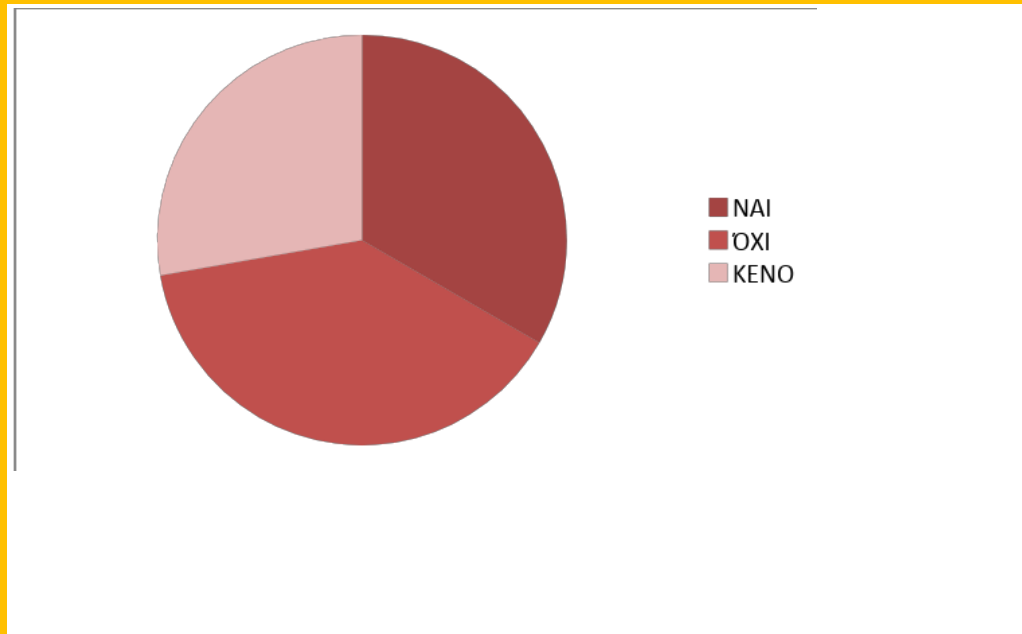
❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

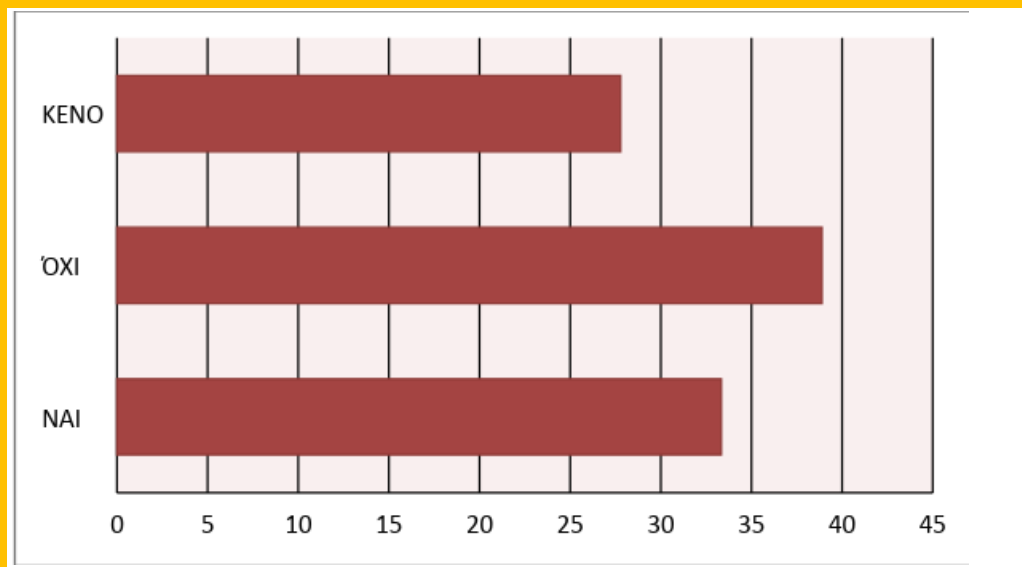
▪ 7^η ΕΡΩΤΗΣΗ

- ΝΑΙ $6/18=120/360=33,3333333333$ τοις εκατό
- ΟΧΙ $7/18=140/360=38,8888888889$ τοις εκατό
- ΚΕΝΟ $5/18=100/360=27,7777777778$ τοις εκατό

❖ ΚΥΚΛΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

❖ ΡΑΒΔΟΓΡΑΜΜΑ

Γ' ΜΕΡΟΣ

Συμπερασματικά, ο τόπος μου διαθέτει τόσους πολλούς ιδιοματισμούς. Για έμένα αυτή η έρευνα ήταν σαν ένα μαγικό ταξίδι στη γλωσσά του τόπου μου.

Σας προτείνω,, χωρίς επιφύλαξη,, να προσπαθήσετε να γίνετε ένας μικρός ΠΟΥΑΡΟ και να ερευνήσετε την τοπική σας γλωσσά.

Δεν ξέρεις ποτέ τι θα βρεις! Όσο πιο βαθιά ψάχνεις τόσο βρίσκεις...

ΔΟΚΙΜΑΣΕ ΤΟ ΚΑΙ ΘΑ ΕΚΠΛΑΓΕΙΣ. Αν δεν ξέρεις από πού να ξεκινήσεις, ,εάν είσαι σε χωριό είναι εύκολο. Βγες, πήγαινε μια βόλτα... Κάποιον ηλικιωμένο θα βρεις., Ρώτησε τον και αυτός θα χαρεί να σε βοηθήσει

Εάν όχι μην σκας, το διαδίκτυο έχει ότι ζητάς. Μην ξεχνάς **ό τ ι** το διαδίκτυο δεν είναι μόνο για παιχνίδια, αλλά και για **ά ν τ λ η σ η γ ν ώ σ ε ω ν !**

Με βάση τα αποτελέσματα της δημοσκόπησης μπόρεσα να συμπεράνω τα εξής:

- Τα άτομα μεταξύ 10-12 δε γνωρίζουν, όπως όφειλαν τους ιδιοματισμούς, παρά το γεγονός ότι βρίσκονται σε χωριό και κοντά στους παππούδες τους.
- Ακόμα χειρότερα, θεωρούν λανθασμένη τη χρήση των ιδιοματισμών. Αυτό κρούει το κουδούνι της μελλοντικής εξαφάνισης της ντοπιολαλιάς και του πολιτισμού της. Πίσω από αυτό το θέμα κρύβονται μάλλον κάποια κοινωνικά φαινόμενα της εποχής, για παράδειγμα τα παιδιά έχουν αρχίσει να αποξενώνονται από τον ελληνικό κόσμο μέσω το ηλεκτρικών παιχνιδιών. Άλλος παράγοντας που φαίνεται να συμβάλλει στην αποξένωση των παιδιών από τους ιδιοματισμούς είναι η αλλαγή της παραδοσιακής ελληνικής οικογενείας σε πυρηνική . Τα παιδιά δεν μένουν πια με τους παππούδες.

Ωστόσο όσο οι ιδιοματισμοί χάνονται, χάνονται αιώνες ιστορίας και παράδοσης. Μια ξένη γλωσσά κάποτε παίρνει τη θέση από μια γλώσσα που χρησιμοποιούσαν ο Κολοκοτρώνης και ο Αλέξανδρος! Πόσο τυχεροί είμαστε που μεγαλώνουμε

σε μια επαρχία φτιαγμένη από τα κόκαλα των προγόνων μας, την ομιλία και τη σκέψη τους, που αποτυπώνεται στη γλώσσα, στους ιδιωματισμούς.

Ας μην πολεμάμε τους ιδιωματισμούς.

Χάνοντάς τους χάνουμε την ιστορία, τον πολιτισμό και την επαφή με το παρελθόν μας.

ΑΡΧΕΙΟ ΠΗΓΩΝ

*** ΟΡΙΣΜΟΣ ΙΔΙΩΜΑΤΙΣΜΟΥ**

<https://studfiles.net/preview/3283722/page:12/>

*** ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΖΩΝ ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ 1-7**

<http://vaggou.blogspot.com/p/aasaaa.html>

*** ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΛΕΞΕΙΣ**

<http://miliesilias.gr/lexis-pou-chanonte/?fbclid=IwAR2jvjijSnKRWkk6lZ2kZmHuJG9lZuSijAJ-urpyBIhezHFGbJSkS9bBLJQ>

*** ΒΕΒΑΙΑ,ΜΕΡΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΤΙΣ ΕΧΩ ΒΡΕΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (ΠΑΠΠΟΥΣ,ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΙΟΣ)**

→ ΖΩΑ 2-3-5-6-8-9-13-14-20-2131—39-41

→ ΟΙΚΟΓΕΝΙΑ Όλα

→ ΥΛΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ 29-40

→ ΟΛΑ ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ